

Päiväys
19.1.2022

Diaarinumerot
971/03.04.04.04.19/2020
972/03.04.04.04.19/2020

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

19.1.2022

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **26.1.2022**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 19.1.2022 nro 41/2022, valitus ympäristölupa-asiassa, ympäristöluvan myöntäminen haulikkoradan toiminnalle, Pyhtää.

Luvan hakija

Trapp-73 ry

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **19.1.2022 – 25.2.2022** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:
<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **25.2.2022**.

Datum
19.1.2022

Diarienummer
971/03.04.04.04.19/2020
972/03.04.04.04.19/2020

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärssärende enligt miljöskyddslagen

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

19.1.2022

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 momentet i förvaltningslagen anses delfäendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet är **26.1.2022**.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 19.1.2022 nr 41/2022 om besvär i ett miljötillståndsärende, som har gällt miljötillstånd för driften av skjutbana för hagelgevär, Pyttis.

Den som ansöker om tillstånd

Trapp-73 ry

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **19.1.2022 – 25.2.2022** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärсанvisning som finns som bilaga till beslutet. **Besvärstidens sista dag är 25.2.2022.**

19.01.2022

Diaarinumerot

971/03.04.04.04.19/2020

972/03.04.04.04.19/2020

Asia Valitukset ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat

1. [REDACTED]

2. Luonnollisesti Pyhtää ry

Luvan hakija

Trapp-73 ry

Päätös, josta valitetaan

Kotkan kaupungin ympäristölautakunta 2.7.2020 (11.6.2020 § 60)

Asian aikaisemmat vaiheet

Pyhtään kunnan sosiaali- ja terveyslautakunta on 18.12.2012 antamallaan päätöksellä § 182 myöntänyt toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan Trapp-73 ry:n ampumaradalle Pyhtään kunnassa Korsnäsissä tilalla Karvalampi 624-404-53-14.

Vaasan hallinto-oikeus on 30.12.2014 antamallaan päätöksellä numero 14/0375/2 kumonnut Pyhtään kunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksen puutteellisen hakemuksen vuoksi ja palauttanut asian kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksessä on muun ohella edellytetty, että luvan hakijan on esitettävä uudessa lupakäsittelyssä tarkemmat selvitykset toiminnan vaikutuksista maaperään, pohjaveteen ja läheiseen Natura-alueeseen sekä toiminnan meluvaikutuksista ja mahdollisesti tarvittavista meluntorjuntatoimista.

Korkein hallinto-oikeus on 11.3.2016 antamallaan päätöksellä taltionumero 853 hylännyt Trapp-73 ry:n valituksen ja pysyttänyt Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen.

Valituksenalainen päätös

Kotkan kaupungin ympäristölautakunta on myöntänyt Trapp-73 ry:lle ympäristöluvan haulikkoradan toiminnalle Pyhtään kunnassa Korsnäsissä

tilalla Karvalampi 624-404-53-14. Toiminnan tulee tapahtua lupahakemuksen ja päätökseen liitettyjen lupamääräysten mukaisesti.

Trapp-73 ry:lle on myönnetty ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen lupa aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa.

Lupapäätökseen on liitetty seuraavat lupamääräykset:

Ampumaratatoiminta

1. Trapp-73 ry:n haulikkoradalla saa ampua enintään 120 000 laukausta vuodessa.
2. Radan toiminta-ajat ennen meluntorjuntatoimenpiteiden valmistumista saavat olla seuraavat: Ma-to klo 10–20, pe klo 10–18, la klo 10–16. Sunnuntaisin, juhlapyhinä tai arkipyhinä ei radalla saa olla toimintaa. Poikkeuksena tästä ovat perinteiset vappuna ja helatorstaina järjestettävät kilpailut, jolloin poikkeuksesta tulee tiedottaa lähiasutusta. Kilpailupäivinä radalla saa olla toimintaa klo 10–21.
3. Meluntorjuntatoimenpiteiden valmistuttua radan toiminta-ajat ovat seuraavat: Ma-to klo 9–21, pe klo 9–20, la klo 10–18 ja su 10–18. Kilpailupäivinä toimintaa saa olla klo 10–21. Kilpailupäivistä tulee tiedottaa lähiasutusta.
4. Ampumaradan toiminta-ajoista ja kilpailutapahtumista sekä toiminnasta vastaavan yhteystiedot on tiedotettava ampumarata-alueelle sijoitetulla ilmoitustaululla ja muulla tavoin niin, että kaikki rataa käyttävät ja sen läheisyydessä asuvat ovat niistä tietoisia. Mikäli ampumarata-alueen toiminnasta vastaava tai hänen yhteystietonsa muuttuvat, on uudet tiedot toimitettava sekä Kotkan ympäristöpalveluille, että radan ilmoitustaululle.
5. Ampumarata-alue on merkittävä maastoon rajamerkinnoin ja varoitustauluin. Merkit on pidettävä kunnossa.

Melu

6. Radan toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää A-painotettuna enimmäisäänitasona impulssiaikavakiolla ($L_{A\max}$) määritettyä arvoa 65 dB rataa lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla eikä arvoa 60 dB lomiasumiseen käytettävien rakennusten piha-alueilla.
7. Toimijan on heti ympäristöluvan saatuaan ryhdyttävä toimenpiteisiin melusteiden rakentamisessa. Rajatut toiminta-ajat ovat käytössä niin kauan, kunnes meluntorjuntatyöt on saatu valmiiksi ja melumittauksin varmistettu, että melun raja-arvot alittuvat lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Luvan saatuaan toiminnanharjoittajan on yhden vuoden kuluessa eli 30.6.2021 mennessä esitettävä Kotkan ympäristöpalveluille tarkka suunnitelma alueella suoritettavista melunhallinnan ja maaperän puhdistuksen toimenpiteistä, sekä alueen pintavesien hallinnasta. Kun ympäristölupa saa lainvoiman, on toiminnanharjoittajalla 3 vuotta aikaa saada kaikki esittämänsä toimenpiteet

melunhallinnan, maaperän puhdistuksen, vesien hallinnan ja tarkkailusuunnitelman osalta valmiiksi.

8. Mikäli meluntorjuntatoimenpiteenä päädytään rakentamaan maavallit, on huomioitava seuraavaa: Meluntorjuntaan rakennettavat maavallit on toteuttava pilaantumattomista maa-aineksista ja maa-ainekset on sijoitettava siten, että ne eivät sekoitu haitta-ainepitoisen maa-aineksen kanssa. Vallien alle jäävän maaperän puhtaus on todennettava näyttein. Maavallit on toteutettava siten, että haulijäte voidaan kerätä valleista talteen. Maavallien puhtaat valumavedet on johdettava rata-alueen ulkopuolelle. Valleihin on rakennettava tukirakenteita, joilla ehkäistään vaaratilanteita kuten sortumia ja puutteellista vakavuutta.

9. Toimijan tulee teettää uusi melumallinnus, mikäli toiminnassa tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka voivat aiheuttaa melun lisääntymistä.

Jätteet ja alueen siisteys

10. Toiminnassa muodostuvat jätteet tulee varastoida niin, ettei niistä pääse aiheutumaan maaperän tai pohjavesien pilaantumisvaaraa, eivätkä ne saa aiheuttaa epäsiisteyttä, ympäristön roskaantumista tai muuta haittaa ympäristölle. Hylsytyt on kerättävä toiminta-alueelta pois vuosittain. Kaikki alueella muodostuvat jätteet on toimitettava asianmukaiseen vastaanottoaikaan ja mahdollisuuksien mukaan hyötykäyttöön.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

11. Toiminnassa tulee kaikilta osin toimia toimialakohtaisen parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteiden mukaisesti.

Maaperä, pohjavesi ja pintavesi

12. Pohjavesiputkien kautta tapahtuvaa tarkkailua tulee tehdä säännöllisesti joka toinen vuosi siihen asti, kunnes uudet melunvaimennusrakenteet ovat valmiit. Tällöin toiminnanharjoittajan tulee esittää uusi tarkkailusuunnitelma ympäristölautakunnan hyväksyttäväksi. Ennen uusien rakenteiden valmistumista alueen pohjavettä on tarkkailtava kahdesta rata-alueelle sijoitetusta pohjavesiputkesta. Pohjavedestä on tarkkailtava pinnan korkeutta sekä määritettävä vähintään lyijyn, antimonin, arseenin, kuparin, sinkin ja nikkelin kokonais- ja liukoiset pitoisuudet.

13. Alueen pintavesistä tulee määrittää kokonais- ja liukoiset pitoisuudet vähintään lyijystä, antimonista ja arseenista sekä sinkistä, kuparista ja nikkelistä. Näytteet tulee ottaa joka toinen vuosi siihen asti, kunnes meluntorjuntatoimenpiteet ovat valmiit. Tällöin toiminnanharjoittajan tulee esittää uusi tarkkailusuunnitelma ympäristölautakunnan hyväksyttäväksi. Tulokset tulee toimittaa Kotkan ympäristöpalveluille.

14. Melurakenteiden rakentamisen yhteydessä tulee mahdollisuuksien mukaan poistaa alueelta pilaantunutta maa-ainesta. Maaperän puhdistamisesta sekä

pilaantuneen maan poiskuljettamisesta tulee tehdä ympäristönsuojelulain 136 §:n mukainen ilmoitus toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle (Kaakkois-Suomen ELY-keskus). Pilaantunut ja lievästi pilaantunut maaperän aines tulee toimittaa paikkaan tai laitokseen, jolla on lupa käsitellä kyseistä ainesta.

15. Mikäli kiinteistöllä sijaitsevia ojia muutoin ruopataan tai rata-alueen maaperää kaivetaan niin, että maa-aineksia toimitetaan alueelta pois, on maaperän laatu selvitettävä ja tarvittaessa tehtävä pilaantuneesta maasta ilmoitus Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle.

Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

16. Poikkeuksellisista päästöistä, häiriötilanteista tai onnettomuuksista, joista voi olla vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle, on viipymättä ilmoitettava pelastusviranomaiselle sekä kunnan ympäristöviranomaiselle. Luvan haltijan on lisäksi ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin päästöjen ja niiden aiheuttamien haittojen sekä tapahtuman uusiutumisen ehkäisemiseksi.

Tarkkailu ja raportointi

17. Haulikkoradan toiminnasta on pidettävä kirjaa. Kirjanpidon tulee sisältää ainakin seuraavat tiedot:

- Harjoitus- ja kilpailupäivät
- Ammusmäärät
- Tiedot savikiekkojätteen poistamisesta
- Jätetiedot (laatu, määrä, toimituspaikka)
- Pintavesien tarkkailun tulokset
- Pohjavesien tarkkailun tulokset
- Toiminnan muutokset
- Tiedot poikkeavista päästöistä ympäristöön

Kirjanpidosta tulee vuosittain laatia yhteenveto, joka tulee toimittaa kunnan ympäristöviranomaiselle sekä Ympäristönsuojelun valvonnan sähköiseen asiointijärjestelmään YLVA:aan aina seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Samassa yhteenvedossa on ilmoitettava kuluvan vuoden tulevat kilpailutapahtumat.

18. Toiminnan seurantaan, päästöihin ja jätehuoltoon liittyvät asiakirjat, käyttöpäiväkirjat, häiriökirjanpito, huoltodokumentit sekä pilaantuneiden maa-ainesten poistamiseen/siirtämiseen liittyvät asiakirjat on säilytettävä vähintään 3 vuotta ja ne on pyydettyä esitettävä kunnan ympäristöviranomaiselle.

Toiminnan lopettaminen ja muuttaminen

19. Luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava olennaisista muutoksista tai toiminnan keskeyttämisestä. Luvan haltijan vaihtuessa on uuden haltijan ilmoitettava tästä kirjallisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

20. Toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista ja lopettamisen jälkeisestä ympäristön tilan tarkkailusta tulee laatia suunnitelma, joka toimitetaan ennen

toiminnan lopettamista kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyttäväksi.

Ympäristölautakunnan ratkaisun perusteluja

Hakemuksen mukaisesta toiminnasta, päätöksen lupamääräykset ja sijoituspaikka huomioon ottaen, ei aiheudu haittaa ympäristölle tai terveydelle eikä myöskään naapureille kohtuutonta haittaa tai räsitusta. Kun toimintaa harjoitetaan esitetyllä tavalla annettuja määräyksiä noudattaen, voidaan sen katsoa täyttävän ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen asetusten tavoitteet sekä yleiset periaatteet ja vaatimukset. Luvan myöntämiselle ei ole kaavoituksellisia tai luonnonsuojelullisia esteitä. Ympäristönsuojelulain 42 §:n mukaiset luvan myöntämisedellytykset ovat siten olemassa.

Hakija on velvollinen huolehtimaan, ettei toiminnasta ole seurauksena sellaista ympäristön laadun huonontumista, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämisestä.

Lupaharkinnassa on otettu huomioon lakien asettamat vaatimukset, hakemuksesta tulleet lausunnot, muistutukset ja mielipiteet, toiminnanharjoittajan niistä antama vastine sekä ympäristöministeriön julkaisu 4/2015 ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinnasta, jossa käydään läpi BAT-periaatteet ampumaratatoiminnoille.

Lupahakemuksen perusteella ampumaradalle on haettu suurempia laukaisumääriä nykytilanteeseen verrattuna. Alueelle ei kuitenkaan ole tulossa lisää ratoja, joten toimintaa ei varsinaisesti katsota laajentuvaksi. Toiminnan lisääminen nykyistä rataa hyödyntäen antaa seuralle paremmat taloudelliset edellytykset toteuttaa radalle aiotut toimenpiteet. Kun toiminnanharjoittaja saa toteutettua esittämänsä melu- ja maaperätoimenpiteet, voidaan katsoa ampumaradan ympäristövaikutusten pienentyvän nykyisestä.

Luvassa ei ole annettu määräystä maaperän pilaantumisen selvittämisestä ennen puhdistustoimenpiteitä, sillä toiminnanharjoittaja ryhtyy joka tapauksessa melunrajoitustoimenpiteiden yhteydessä puhdistamaan maaperää ja parantamaan alueen vesien hallintaa. Luvassa on annettu määräyksiä pinta- ja pohjaveden säännöllisestä tarkkailusta, sekä velvoitettu toimija tekemään yksityiskohtaiset suunnitelmat ja toteuttamaan ne melko lyhyessä määräajassa luvan saatua lainvoiman. Lupa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta antaa yhdistyspohjaiselle toiminnanharjoittajalle mahdollisuuden kerätä toiminnallaan tuloja tarvittavia parannustoimenpiteitä varten.

Pinta- ja pohjaveden tarkkailusta on annettu määräykset. Jatkossa tarkkailuväliä on tilanteen mukaan mahdollista väljentää tai tiukentaa.

Lupamääräyksillä on pyritty parantamaan ampumaradan ympäristön tilaa. Toiminnanharjoittaja on esittänyt suunnitelmia, jotka lupamääräyksillä

tehdään sitoviksi. Toimintaa on ollut alueella jo useita vuosikymmeniä, mutta ilman jatkuvaa tarkkailua tai erityisiä suojaustoimenpiteitä. Nyt tehtävillä toimenpiteillä sisältäen maaperän ja pohja- sekä pintavesien tarkkailun sekä meluntorjuntarakenteiden ja siihen liittyvän maaperän ja vesien hallinnan parantamisen toiminnan ympäristövaikutukset pienenevät suhteessa nykytilaan.

Luonnollisesti Pyhtää ry:n muistutuksessa yleisötilaisuuden järjestämisestä esitetyn osalta lautakunta on todennut, että lupahakemus on ollut kokonaisuudessaan nähtävänä internet-sivuilla ja sovittaessa paperiversiona Kotkassa ja Pyhtäällä. Hakemuksessa ja kuulutuksessa on ollut yhteystiedot, joiden kautta on saanut lisätietoja tai voinut keskustella asiasta. Koska covid-19-pandemiatilanne on muuttunut jatkuvasti, yleisötilaisuutta ei voitu siirtää, kunnes yleisötilaisuus olisi saatu turvallisesti järjestettyä. Asiassa on katsottu, että informaatiota on ollut kaikkien asiasta kiinnostuneiden saatavilla.

Lupahakemuksessa ja lupamääräyksissä olevilla toimenpiteillä tullaan pienentämään ampumaradan ympäristöön aiheutuvia haittoja. Lupamääräyksissä on määrätty melun mittauksesta meluntorjuntatoimenpiteiden valmistumisen jälkeen, jotta voidaan arvioida toimenpiteiden riittävyys.

Toiminnalle ei ole asetettu vakuutta, sillä toiminta ei ole jätteen käsittelyä tai maa-aineksen ottoa, jotka lähtökohtaisesti vaativat vakuuden. Toimintaa nyt haetulla alueella on ollut jo pitkään, joten maaperään on kertynyt haitta-aineita. Osa haitta-aineista poistetaan meluntorjuntatoimenpiteiden rakentamisen aikana, ja osa siinä vaiheessa, kun toiminta loppuu radalla kokonaan. Käytettävä maa-alue on toiminnanharjoittajan omistuksessa, eli velvollisuus maaperän puhdistukseen on joka tapauksessa toiminnanharjoittajalla. Toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta ei myöskään määrätä asetettavaksi vakuutta. Mikäli luvasta valitetaan ja lupa ei saa lainvoimaa, ei alueella ole sen enempää ennallistettavaa kuin tälläkään hetkellä.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Hakija on pyytänyt ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta, jotta perusteetta väliaikaisesti keskeytettyä toimintaa voidaan jatkaa. Hakija on esittänyt, ettei aloittamisluvan vakuutta tarvitse asettaa. Ottaen huomioon haulikkoradan toiminnan pitkä historia suhteessa nyt kysymyksessä olevaan ajanjaksoon eli mahdollisessa muutoksenhaussa kuluvaan aikaan, radan käytöstä ei aiheudu merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaran lisääntymistä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. [REDACTED] ovat vaatineet ympäristölautakunnan päätöksen muuttamista siten, että melun suojarakenteet tulee rakentaa ennen toiminnan aloittamista. Ääntä vaimentavien suojarakenteiden valmistumisen

jälkeen alueella on suoritettava usean päivän kestävät melumittaukset suojarakenteiden toimivuuden varmistamiseksi.

Vaatimusten perusteina on esitetty muun ohella, että Trapp-73 ry:n haulikkorata on ollut muutaman vuoden poissa käytöstä vuonna 2017 saamastaan toimintakiellosta johtuen. Toiminta radalla on käynnistynyt uudelleen ja voimakkaat laukausäänet ovat alkaneet jälleen häiritä ympäristöä.

Muutoksenhakijat omistavat kesäkäytössä olevan kiinteistön, joka sijaitsee noin [REDACTED] etäisyydellä ampumaradasta. Laukausten äänet, varsinkin suotuisalla tuulella, kantautuvat voimakkaina muutoksenhakijoiden pihaan ja laajalle alueelle tontin ympäristössä. Laukaukset kajahtelevat voimakkaina, kuin ammunta tapahtuisi muutoksenhakijoiden talon takapihalla. Äänet kajahtelevat ympäristössä ja läheinen joki tuottaa jälkikaikua. Muutoksenhakijat ovat ilmoittaneet edustavansa koko lähialuetta, koska muutkin asukkaat ovat asiasta valittaneet, vaikka eivät ole tehneet valitusta hallinto-oikeudelle. Muutoksenhakijat kokevat äänet, varsinkin niiden jatkuessa pitkin päivää, stressaavina.

Ampumaratatoiminta on käynnistynyt vuonna 1975, mutta äänet ovat muuttuneet voimakkuudeltaan häiritseviksi vasta vuoden 2017 tienoilla, kun ampumaradan ympäriltä on kaadettu runsaasti ääntä eristävää metsää. Lähimetsän pohjan muodostavat Strukan kalliot alkoivat toimia kaikupohjana, joka voimistaa laukausten ääntä moninkertaiseksi.

Trapp-73 ry on tehnyt tietokonemallinnuksen ympäristöön leviävästä äänihaitasta. Tietokonemallinnuksessa ei ole otettu huomioon tuulien eikä Strukan kallion kaikupohjana toimimisen vaikutusta äänen voimakkuuteen. Silti mallinnuksessa äänen voimakkuus on ylittänyt sallitun 65 dB:n rajan. Trapp-73 ry on meluhaittaan liittyvässä kannanotossaan tuonut esille, että jos halutaan tarkat arviot äänen voimakkuudesta, mittauksia täytyy suorittaa useana päivänä ja erilaisissa sääolosuhteissa. Tällaisia mittauksia ei ole kuitenkaan tehty. Trapp-73 ry ei katso tällaisia mittauksia edes tarpeelliseksi todeten, että melun taso voi vaihdella olosuhteista riippuen jopa 30 dB, mikä vaikeuttaa todellisen äänihaitan mittaamista. Kannanotto ei tuo asiaan perustelua, mutta osoittaa, että mallinnettu 65 dB voi epäsuotuisissa olosuhteissa ylittyä jopa 30 dB:llä. Trapp-73 ry on esittänyt ampumistoiminnan tuntimäärän pienentämistä muutamalla tunnilla päivässä. Ampumisajan lyhentäminen ei ole ratkaisu asiaan. Ampuminen voi kuitenkin jatkua useita tunteja päivittäin ja se voi muodostua usean tunnin päivittäiseksi haitaksi.

Muutoksenhakijoiden kiinteistön kohdalla melua estävistä rakenteista saattaa olla jonkin verran hyötyä, mutta muilla kiinteistöillä meluhaitta saattaa suurentua. Ennen kuin suojarakenteita rakennetaan voi aikaa kulua useita vuosia. Äänen voimakkuutta kontrolloivista mittauksista ei ole esitetty suunnitelmaa.

Toiminnan tärkeyden perustelut, kuten eettinen ampuminen ei ole riittävää näin mittavan haitan tuottamiseen. Ampumaratoja on Kymen läänin alueella

muitakin ja muun muassa lähelle, Kouvolaan on rakenteilla ampumarata, jonka haitat ympäristölle eivät ole näin mittavat. Ampumaradan aiheuttama melu on naapurisuuhdelain 17§:n vastaista.

██████████ ovat valituskirjelmän saapumisen jälkeen 11.8.2020 tarkentaneet vaatimuksiaan.

2. *Luonnollisesti Pyhtää ry* on vaatinut, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja Trapp-73 ry:n ympäristölupahakemus hylätään. Lisäksi yhdistys on vaatinut, että päätöksen täytäntöönpano kielletään.

Vaatimusten perusteina on esitetty muun ohella, että Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen raportin 25.6.2014 mukaan Trapp-73 ry:n haulikkoradan ympäristöön on kertynyt 1,8 tonnia lyijyhauleja vuodessa. Haulien määrä maaperässä oli 18.12.2012 mennessä 72 tonnia. Nykyinen määrä on lähellä sataa tonnia. Maassa olevat haulit ovat pääsääntöisesti naapurikiinteistöjen alueilla, koska ampumaradan kiinteistön pinta-ala on pieni.

Kymenlaakson maakuntakaavaa 2040 varten on tehty selvitys vuonna 2017 Kymenlaakson ampumarataverkoston nykytilasta. Selvityksen mukaan Trapp-73 ry:n ampumaradan vaikutukset, melu, pohjavesi, ympäristöarvoalue, matkailu ja virkistys sekä käyttöaste, arvioitiin asutuksen ja ympäristön kannalta negatiivisiksi sijaintinsa perusteella.

Ampumarata sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella. Haulikkoradoilla haulijätteen on arvioitu leviävän jopa 10 hehtaarin alueelle mikäli haulien lentorataa ei ole rakenteellisesti rajoitettu. Kiekot ja niiden palaset leviävät noin kahden hehtaarin alueelle ampumapaikan etupuolelle (Ympäristöministeriö 2012). Lisäksi haulikon patruunan muovisia välitulppia maastossa on näköhavaintojen perusteella runsaasti.

Alueella pintavesiojasta mitattu lyijypitoisuus on ollut 1,6 mg/l. Pohjavedessä on todettu viitteitä PAH-yhdisteistä, mutta ei lyijyä tai muita raskasmetalleja vuonna 2014 tehtyjen tutkimusten mukaan.

Kiekot sisältävät muun muassa kivihiilitervaa, joka sisältää polyaromaattisia hiilivetyjä (PAH). Ilmassa PAH-yhdisteet hajoavat auringonvalon vaikutuksesta. Ne voivat myös reagoida muiden ilmansaasteiden kanssa. Näin muodostuvat yhdisteet voivat olla terveydelle vaarallisempia kuin reaktioiden lähtöaineet. Esimerkiksi PAH-yhdisteiden ja typen oksidien reagoidessa keskenään syntyy nitro-PAH-yhdisteitä, jotka ovat erittäin karsinogeenisia. Lyijy on yksi merkittävimmistä ampumaratojen haitta-aineista. Se aiheuttaa jo pieninä pitoisuuksina haittavaikutuksia eliöihin. Lyijy voi pintavesistä ja kasveista siirtyä eläimiin ja se kertyy ravintoketjussa.

Työterveyslaitoksen muistion epäorgaanisen lyijyn toimenpiderajoiksi mukaan noin 70–80 % lyijyaltistuksesta tulee ruoasta ja loput hengitysilma- ja pölystä, maaperästä ja juomista (WHO 1987). Vapaa-ajan harrastuksissa lyijyille altistutaan muun muassa amunnassa. Lyijy seuraa aineenvaihdunnassa kalsiumia ja siirtyy verestä luustoon, josta sen poistumisen puoliintumisaika

on yli 10 vuotta. Aikuisilla noin 90 % imeytyneestä epäorgaanisesta lyijystä varastoituu luustoon. Raskaus- ja imetysaikana lyijyä voi vapautua luustovarastosta takaisin verenkiertoon kalsiumin aineenvaihduntaa seuraten. Verenkierrossa oleva lyijy läpäisee istukan. Muistion mukaan on viitteitä siitä, että keuhko-, munuais- ja aivosyöpärisä on lisääntynyt lyijylle altistuneilla, sekä lyijyn vaikutuksista miesten lisääntymis- ja terveyteen jo verrattain matalilla altistumistasoilla. Lisäksi on kuvattu pitkäaikaisia tai pysyviä keskushermosto vaikutuksia.

Kotkan ympäristölautakunnan päätös myöntää ympäristölupa pohjavesialueella olevalle haulikkoradalle on lainvastainen. Lain mukaan pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton. Päätöksessä ei ole vaadittu välitöntä maaperän puhdistamisvelvoitetta. Lupamääräyksissä on väljät vaatimukset maaperän puhdistamisen suhteen pohjavesialueella.

Ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen naapuruussuhdelain 17 §:n tarkoittamaa kohtuutonta räsitusta. Haulikkolaji on yksi suurimmista melua aiheuttavista ampumalajeista. Hakemuksessa on ilmoitettu, että ampumarata on käytössä ympäri vuoden. Valtaosa käytöstä ajoittuu kuitenkin kevät- ja kesäkaudelle. Trapp-73 ry:n haulikkoradan ympäristömeluselvitystä varten tehdyt mittaukset perustuivat loppuvuodesta 2016 tehtyyn mittausarjaan. Uusia mittauksia perustuen lisääntyneeseen luotimäärään ei ole tehty.

Ammunnan aiheuttama melu on suurimmillaan ampumasuunnassa. Ympäristön maasto-olosuhteet vaikuttavat ampumisen aiheuttaman melun leviämiseen. Vuoden 2016 jälkeen ampumaradan kiinteistön ympäristössä on tehty mittavia maankäytön muutostöitä, jotka ovat lisänneet melun määrää merkittävästi ampumaradan ympäristöön. Ampumaradan eteläpuolelle on tehty yli 100 hehtaarin päätehakkuut suunnitteilla olevan lentopaikan kiinteistölle. Kyseisellä kiinteistöllä on tehty myös laaja-alainen kallioalueen louhinta. Lisäksi Strukan ja Korsnäsin suuntaan on tehty vuoden 2016 jälkeen laajoja hakkuita tai päätehakkuita. Ympäristömeluselvityksessä mittausarvot lähikohteisiin ylittyivät tai olivat lähellä raja-arvoa. Näin laajamittainen maankäytön muutos on lisännyt melun määrää luonnonmukaisten melusteiden kadottua. Maaperä alueella on kallioista ja kivistä. Valtatien E18 melu on selkeästi lisääntynyt kyseisen alueen kiinteistöillä, koska luontaiset melusteet on hävitetty.

Ampumaradan naapurikiinteistölle on suunnitteilla laajamittainen lentotoimintojen alue. Lentopaikkojen merkittävin haitta on lentomelu. Sekä ampumarataa että lentopaikkaa käytetään ympäristölupahakemusten perusteella ympäri vuoden, mutta pääsääntöisesti kevät- ja kesäkaudella, jolloin myös alueen vakituiset ja vapaa-ajan asukkaat viettävät aikaa ulkona. Harrastustoimintoihin liittyvä melun yhteisvaikutus aiheuttaa naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta räsitusta asukkaille.

Kotkan ympäristölautakunnan päätös myöntää haulikkoradalle ympäristölupa on perustunut riittämättömiin vaikutusten arviointeihin ottaen huomioon muut

alueen melua aiheuttavat toiminnot. Huolimatta siitä, että on esitetty erilaisia melusteitä, arviointi eri toimintojen yhteisvaikutuksista puuttuu.

Ampumaradan läheisyydessä on Santaniemenselkä-Tyyslahden luonnonsuojelualue, Metso-ohjelman suojelualue sekä Kymijoen Natura-alueet. Ampumaradan aiheuttaman melun merkitystä yhdessä muiden edellä mainittujen melun lähteiden kanssa ei ole riittävällä tavalla arvioitu näiden alueiden eläimistöille ja linnustolle. Lintujen ja muiden eläinten pesintä häiriintyy melun lisääntymisen vuoksi. Asiassa ei ole tehty riittävää luonnonsuojelulain edellyttämää luontovaikutusten arviointia.

Ympäristöluvassa on mainittu, että ampumaradan pohjoispuolella on Pyhtään lentopaikka. Kyseessä on suunnitteilla oleva lentopaikka. Lentopaikan luvat eivät ole lainvoimaisia.

Hakemuksen mukaan ampumarata-alueelle saavutaan Kirkko- ja Korsnäsintien kautta. Korsnäsintieltä ei ole liittymää Trapp-73 ry:n haulikkoradalle. Kirkkotieltä kulkee metsäautotie ampumaradalle. Tämä metsäautotie sijaitsee alueella, jolle sisäministeriö on asettanut liikkumis- ja oleskelukiellon sakon uhalla vuonna 2019. Kiinteistön omistaa Redstone Aero Oy, joka suunnittelee kiinteistölleen lentopaikkaa. Asiassa on jäänyt epäselväksi, miten kulku ja valvonta Trapp-73 ry:n ampumaradalle on järjestetty. Ympäristöluvassa ei ole otettu kantaa siihen, miten ampumaradan ja suunnitteilla olevan lentopaikan toiminnot sovitetaan yhteen. Välimatka alueiden välillä on alle 500 metriä. Ilmoitusten mukaan hankkeiden toiminta tapahtuu lähes samojen aikataulujen mukaan.

Ympäristölupakuulutuksessa on ollut ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä. Yleisötilaisuus on peruttu covid-19-pandemian vuoksi. Kotkan ympäristölautakunnalta on tiedusteltu muistutuksessa sitä, miten korvaava menettely järjestetään. Trapp-73 ry:n ympäristölupa-asia on ollut vireillä vuodesta 2012 lähtien. Koska Kotkan ympäristöviranomaisen ei ole vaatinut ympäristölupaa aiemminkaan toiminnan harjoittamista varten, olisi ympäristöluvan käsittelyä pitänyt lykätä, kunnes pandemia on ohi tai järjestää sähköinen tilaisuus. Vuorovaikutus ei ole ollut riittävää.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Kotkan kaupungin ympäristölautakunta on antanut lausunnon, jossa se on viitannut valituksenalaisen päätöksen perusteluihin ja esittänyt muun ohella, että lupamääräyksessä 7 on määrätty toimija tekemään melumittaukset meluntorjuntarakenteiden valmistumisen jälkeen. Näin varmistetaan meluntorjuntatoimenpiteiden riittävyys. Valituksissa on viitattu metsien kaatamisen vaikutukseen melun kulkeutumisessa. Kolmannen osapuolen toteuttamalla metsänhakkuulla ei ole merkitystä asiassa. Koska melutasot on määrätty mitattaviksi, tulee asetettujen melumääräysten rajat alittaa riippumatta siitä, onko ampumarata-alueen lähistöltä kaadettu metsää. Kotkan kaupungin ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö on todennut lausunnossaan 20.4.2020, että ulkomelumittausten lisäksi melumittauksia

suositellaan tarvittaessa tekemään myös lähialueen kiinteistöjen sisätiloissa, mikäli ampumaradan aiheuttamaa melua kulkeutuu myös sisätiloihin. Asuinhuoneistojen osalta keskiäänitasojen tulee olla asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista annetun sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksen (545/2015) 12 §:n mukaiset.

Toisessa valituksessa on noussut esiin huoli ampumaradan ja lentopaikan sijainnista lähellä toisiaan sekä lentopaikan lupatilanne. Korkein hallinto-oikeus on 31.12.2020 antanut päätöksen koskien Redstone AERO Oy:n ympäristöluvasta tehtyä valitusta. Korkein hallinto-oikeus on hylännyt valituslupahakemukset, joten lentopaikan ympäristölupa on lainvoimainen. Trapp-73 ry:n ampumaradan luvan valmisteluvaiheessa on kuultu Redstone AERO Oy:tä, jonka antaman lausunnon perusteella ympäristölautakunta on katsonut, että toiminnot pystyvät turvallisesti toimimaan lähellä toisiaan.

Lupahakemuksen vireilläoloaikana oli tarkoitus järjestää yleisötilaisuus. Yleisötilaisuuden järjestämistä ei vaadita laissa, vaan se on vapaaehtoinen järjestely. Lupahakemuksen käsittelyssä oleellista on, että hakemuksesta on kuulutettu julkisesti ja tarpeelliset lausunnot on pyydetty. Lupa on kuulutettu Pyhtään kunnan internetsivuilla, Julkipano.fi-sivustolla ja Kymen Sanomissa. Hakemuksen asiakirjat olivat ennen päätöksen tekoa nähtävillä sivuston www.julkipano.fi kautta ja päätöksen teon jälkeen Kotkan internetsivuilla. Kuulutuksessa tiedotettiin, että asiakirjoja on mahdollista käydä lukemassa myös Pyhtään kirjastolla. Päätöksestä kuulutettaessa havaittiin, etteivät asiakirjat näy Julkipano-sivuston kautta oikein. Tämän johdosta päätös kuulutettiin uudelleen siten, että asiakirjoja ohjattiin katsomaan Kotkan kaupungin internetsivujen kautta. Vaikka yleisötilaisuus jouduttiin koronapandemian johdosta perumaan, on asiassa ollut mahdollisuus tutustua lupahakemukseen sekä päätöisasiakirjoihin siten kuin laki edellyttää. Myös lisätietoja on voinut kysyä.

Muutoksenhakijat ovat olleet ampumaradan alueelle muuttamisestaan alkaen tietoisia ampumaradasta. Rataa ei ole laajennettu, vaan se toimii kutakuinkin alkuperäisessä laajuudessaan ja varsin rajallisella alueella. Tiedossa on, että ampumaradan läheisyydessä on lentopaikka ja sen toiminta on mahdollisesti laajenemassa. Luonnollisesti Pyhtää ry:n vaatimuksen osittainkin hyväksyminen valittajan esittämällä perusteilla edellä mainituissa olosuhteissa olisi hallintotoiminnassa vaadittavan suhteellisuusperiaatteen vastaista.

Pyhtään kunnan tekniikkalautakunta on antanut vastineen, jossa se on esittänyt muun ohella, että lupahakemuksessa toiminnanharjoittaja on esittänyt melu- ja maaperätoimenpiteet, joiden myötä ampumaradan ympäristövaikutukset pienenevät nykyisestä. Kotkan kaupungin ympäristölautakunta on katsonut toimenpiteet riittäviksi. Ympäristöluvassa on annettu määräyksiä pinta- ja pohjaveden säännöllisestä tarkkailusta ja velvoitettu toiminnanharjoittaja tekemään yksityiskohtaiset tarkkailusuunnitelmat. Toiminnanharjoittaja on määrätty tekemään melumittaukset meluntorjuntarakenteiden valmistumisen jälkeen, jolloin voidaan varmistua meluntorjuntatoimenpiteiden riittävydestä.

Ampumaradan aiheuttamat haitat eivät ole kohtuuttomia ja valituksenalainen ympäristölupapäätös on ollut perusteltu. Ampumarata on ollut toiminnassa jo vuodesta 1975, joten melu tai muu haitta ei ole voinut tulla uutena valittajille. Valituksenalaisen ympäristöluvan myötä toiminnan ei voida katsoa laajentuvan tai muuttuvan aikaisempaa haitallisemmaksi.

Liikenne- ja viestintävirasto on antanut vastineen, jossa se on todennut muun ohella seuraavaa:

Liikenne- ja viestintävirasto on ympäristölautakunnalle ympäristölupahakemuksesta antamassaan lausunnossa ottanut kantaa haulikkoradan mahdollisiin lentoturvallisuuskäyttöihin, sillä haulikkorata sijaitsee Pyhtään lentopaikan läheisyydessä. Ampumasektoreiden osalta on syytä varmistaa, ettei ampumista tapahdu kiitotien jatkeen suuntaan ja että haulikkoammunta ei muodosta kohtuutonta riskiä lentotoiminnalle, kunhan ampumasuunta on selkeästi rajattu. Ampumaseuran ja lentopaikan pitäjän, Redstone Aero Oy:n, kesken on syytä luoda toimiva menettely ilmoittaa tapahtumista keskenään tapahtumien ja toimintojen tiedottamiseksi ja koordinoimiseksi.

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole tarpeen lausua muuta sen päätehtävä, lentoturvallisuus, huomioon ottaen. Pyhtään lentopaikan ympäristölupa on valitusten tekemisen jälkeen saanut lainvoiman. Kyseinen lentopaikka on toiminnassa.

Kymenlaakson liitto on antanut vastineen, jossa on todettu muun ohella seuraavaa:

Ampumaratalain (763/2015) 12 §:n mukaan maakunnan liiton tulee laatia ja pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitetään arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten sekä muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja niiden sijoitustarpeesta maakunnassa. Suunnitelmaa tulee hyödyntää selvitysaineistona alueiden käytön suunnittelussa, ja sitä laadittaessa tulee kuulla keskeisiä metsästys- ja ampumaurheiluorganisaatioita.

Kymenlaakson maakuntahallituksen vuonna 2017 hyväksymä Kymenlaakson ampumarataverkoston kehittämissuunnitelma on laadittu Kymenlaakson liitossa yhteistyössä ampumaharrastajien, viranomaisten ja muiden sidosryhmien kesken. Kymenlaakson ampumarataverkoston kehittämissuunnitelma on yhteenveto sidosryhmäyhteistyön sekä Kymenlaakson kokonaismaakuntakaavan ampumarataverkoston nykytilaa koskevan taustaselvityksen tuloksista. Lisäksi Kymenlaakson liitto ylläpitää avointa Kymenlaakson ampumaratatiekanta. Kymenlaakson ampumarataverkoston kehittämissuunnitelman tavoitteena on turvata monipuoliset ja laadukkaat harjoittelumahdollisuudet ja kilpailutoiminta sekä vähentää ampumaratojen haitallisia ympäristövaikutuksia.

Kymenlaakson ampumarataverkoston kehittämissuunnitelmassa Trapp-73 ry:n ampumarata on listattu radaksi, joka ei sovellu sijaintinsa puolesta hyvin jatkokehittäväksi tai toimintaansa laajentavaksi radaksi. Perusteluina on se,

että rata sijaitsee alle kahden kilometrin etäisyydellä tiheästä asutuksesta tai loma-asutuksesta, se sijaitsee pohjavesialueella ja alle kilometrin etäisyydellä suojele- tai ympäristöarvoalueesta, ja se sijaitsee matkailun ja virkistyksen vaikutusalueella.

Valituksenalainen ampumarata-alue sijaitsee 15.6.2020 hyväksytyssä Kymenlaakson maakuntakaavassa 2040 alueella, johon kohdistuu merkinnät tärkeä pohjavesialue (pv) ja Pyhtään matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue (mv). Valituksenalaista ampumarataa ei ole osoitettu maakuntakaavassa. Pohjavesialueeseen kohdistuu suunnittelumääräys, jonka mukaan alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojeleluun. Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu ei niiden vaikutuksesta heikkene, eikä pohjaveden määrä pysyvästi vähene. Pohjavedelle riskiä aiheuttavat uudet toiminnot on sijoitettava ensisijaisesti pohjavesialueiden ulkopuolelle.

Matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueeseen kohdistuu suunnittelumääräys, jonka mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että matkailun ja virkistyksen kehittämistarpeet sovitetaan alueen luonto-, rakennusperintö- ja kulttuuriarvoihin niitä hyödyntäen. Lisäksi alueeseen kohdistuvat koko maakuntaa koskevat suunnittelumääräykset, joiden mukaan alueiden käytön yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja yhteiskunnan toimintojen sijoittelussa on erityistä huomiota kiinnitettävä vesien ekologisen tilan parantamiseen. Alueiden käyttöä suunniteltaessa on huolehdittava siitä, että toiminta ei yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa aiheuta Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla tai valtioneuvoston verkostoon ehdottamalla alueella sellaisia haitallisia vaikutuksia tai häiriöitä, jotka merkittävästi heikentävät alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon tunnetut muinaisjäännökset. Ajantasainen tieto on tarkistettava museoviranomaiselta.

Luonnollisesti Pyhtää ry:n valituksesta poiketen Kymenlaakson voimassa olevassa maakuntakaavassa 2040 on osoitettu Pyhtään lentopaikka kohdamerkinnällä LL.

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on ilmoittanut, että se ei anna vastinetta asiassa. ELY-keskus on katsonut tuoneensa asiaan liittyvät seikat esille ja huomioon otettavaksi aikaisemmissa lausunnoissa.

Pyhtään kunnalle ja Kotkan ympäristöterveyden palvelualueelle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen. Vastineita ei ole annettu.

Trapp-73 ry on antanut vastineen, jossa se on katsonut, että valitukset on hylättävä perusteettomina. Vastineessa on esitetty muun ohella seuraavaa:

Pyhtään kunta on vuonna 1975 myöntänyt toiminnalle sijoituspaikkaluvan, jolla on toimittu 25 vuotta ennen ympäristölainsäädännön voimaantuloa. Lähtökohtaisesti sijoituspaikkalupa on ympäristönsuojelulain (527/2014) 228 §:n mukaan voimassa myös ympäristönsuojelulain tultua voimaan. Vaikka toiminnalla ei ole myönnetty vuonna 2012 tai aikaisemminkaan nykyisen ympäristölainsäädännön mukaista lupaa, ei toimintaa voida pitää täysin uutta vastaavana. BAT-oppaan (2014) mukaisesti toiminnanharjoittajalle tulee antaa mahdollisuus taloudellisesti valmistautua tehtäviin toimenpiteisiin ja sen vuoksi toiminnan tulisi saada jatkoa mahdollisimman pian. Yli 40 vuoden toimintahistoriaan verrattuna ei toiminta nykyisessä muodossaan muutaman vuoden aikana ennen torjuntatoimien valmistumista aiheuta suurta häiriötä, kun toiminta-aikoja on rajoitettu.

Ampumaradan sijainti pohjavesialueella ei ole este ympäristöluvan myöntämiselle, kun toiminta on toteutettu niin, ettei siitä aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Toiminnan ympäristöriskiä on lupahakemuksessa selvitetty BAT-raportin mukaisen kohdekohtaisen riskiarvioinnin avulla. Toiminnanharjoittaja tiedostaa lyijyn olevan toiminnan merkittävien haitta-aine ja lupahakemuksessa on esitetty toimenpiteet haitta-aineiden leviämisen hallitsemiseksi.

Korkiaharjun pohjavesialueiden suojelusuunnitelmassa (2014) on todettu, että ampumaradan pohjavesillä ei ole virtausyhteyttä vedenottamolle. Ampumaradalta todennäköisen virtaussuunnan alapuolella ei sijaitse asutusta eikä lomarakennuksia, joten ampumaradan välittömässä läheisyydessä pohjavettä ei käytetä talousvetenä. Pohjavedessä ei ole todettu kohonneita lyijypitoisuuksia. Hakemuksessa on arvioitu toiminnan ympäristöriskit ja esitetty toimenpiteet haitta-aineiden hallitsemiseksi.

Meluntorjuntatoimenpiteiden yhteydessä vähennetään ratarakenteessa olevaa kuormitusta sekä pienennetään haulien leviämisaluetta eli kuormitus kohdistuu pienemmälle alueelle.

Luonnollisesti Pyhtää ry:n valituksen mukaan alueella ei ole vaadittu välitöntä maaperän puhdistamisvelvoitetta. BAT-oppaan (2014) mukaan alueen puhdistustarpeen arviointi tulee ajankohtaiseksi vasta toiminnan loppuessa. Lisäksi alueelta tullaan poistamaan kuormittunutta ratarakennetta meluntorjuntatoimenpiteiden yhteydessä.

Työturvallisuuslakia ei sovelleta harrastustoimintaan tai ammattiurheilemiseen, joten Työterveyslaitoksen laatimia oppaita tai muita vastaavia ohjeita ei tule soveltaa harrastetoimintaa. Yleisesti altistuminen työpaikoilla on pitkäkestoista. Ammuntaa harrastavat eivät todennäköisesti käytä radalla samaa aikaa kuin työpaikoilla, eivätkä siten altistu haitta-aineille vastaavalla tavalla kuin työpaikoilla altistuvat. Toiminnanharjoittajan hakemuksessa esittämä päätelmä lyijyn kulkeutumisesta perustuu tieteelliseen tutkimukseen, jota on käytetty BAT-oppaan laadinnassa.

Vuonna 2014 pohjaveden PAH-yhdisteiden pitoisuudet ovat alittaneet määräysrajat yhtä lukuun ottamatta. Vahanen Oy:n Ympäristön

suojaustarveselvitys -raportin (2018) mukaan suoturve sisältää luonnostaan PAH-yhdisteitä, jolloin niiden erottaminen ratatoiminnasta peräisin olevista yhdisteistä voi olla vaikeaa. BAT-oppaan (2014) yhteydessä tehdyn tutkimuksen perusteella Suomessa yleisesti käytössä olevien savikiekkojen massasta noin 0,2–2,5 % on PAH-yhdisteitä, jotka ovat hyvin niukkaliukoisia. BAT-opasta laadittaessa on arvioitu yleisimmin käytössä olevaksi kiekoksi Nasta-kiekko Oy:n valmistamat savikiekkot, joissa PAH-yhdisteistä eniten on bentso(a)pyreeniä (241 mg/kg). Bentso(a)pyreenin kiehumispiste on 496 °C ja sulamispiste 178,1 °C (PubChem: Benzo(a)pyrene, 2021). Todennäköisyys bentso(a)pyreenin sublimoitumiselle tai niukkaliukoiseksi todetun aineen kiehumisen Suomen olosuhteissa on hyvin epätodennäköinen. Mikäli PAH-yhdisteistä suurimman pitoisuuden omaava on niukkaliukoinen ja Suomen olosuhteissa huonosti kaasuksi muuntuva, ovat riskit PAH-yhdisteille altistumiselle melko pienet. Valituksen laatineet eivät ole merkinneet viitteitä, josta PAH-yhdisteitä koskevat tiedot on saatu.

Radan haulien todellinen leviämialue ei ole 10 hehtaaria.

Ympäristöministeriön Ampumaratojen ympäristölupa -oppaassa (2012) ei ole todettu mihin 10 hehtaarin arvio leviämialueesta perustuu. Ampumaratojen ympäristölupa -oppaan jälkeen on julkaistu BAT-opas (2014), jossa haulien leviämialue perustuu haulien kokoon ja ammuttavaan lajiin, joten arviointi on tarkentunut. Kummankaan oppaan arvioissa ei ole otettu huomioon leviämialueen maastonmuotoja tai puuston vaikutusta.

Muovitulpat eivät aiheuta riskiä ampumaradan lähialueen ympäristölle eikä jätelain roskaantumiskieltoa tulisi soveltaa ampumaratakäytössä olevalle kiinteistölle, kun kyseessä ei ole luontainen ympäristö, vaan harjoitus- ja urheilutoiminnan käytössä oleva alue.

Lupahakemuksessa on todettu, että toiminnalla ei ole merkittäviä vaikutuksia luonnonsuojelu- tai Natura 2000 -alueiden suojeluperusteisiin. Toiminta nykytilanteessa ylittää ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (53/1997) asettamat ohjearvot pieniltä osin lähialueen luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueilla, jotka on perustettu toiminnan aloittamisen jälkeen. Lupahakemuksessa on esitetty kaksi torjuntasuunnitelmaa, jotka molemmat estävät melun leviämistä altistuville kohteille. Torjuntatoimenpiteiden valmistumisen jälkeen luonnonsuojelualueille annettu melun ohjearvo alittuu radan eteläpuoleisilla luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueilla pieniä reuna-alueita lukuun ottamatta. Torjuntasuunnitelman 1 mukaan pieni osa Kymijoen Natura 2000 -aluetta jää 60–65 dB:n melualueelle ja torjuntasuunnitelman 2 mukaan Kymijoen alueen lisäksi pieni osa Strukan METSO-aluetta jää 60–65 dB:n alueelle. Ampumaradan melu ei todennäköisesti vaikuta luonnonsuojelu- tai Natura 2000 -alueiden suojeluperusteisiin, koska ampumaratatoiminta on aloitettu ennen luonnonsuojelu- ja Natura-alueiden perustamista. Lisäksi toteutettujen torjuntatoimenpiteiden jälkeen ampumamelun leviäminen kyseisille alueille vähenee merkittävästi.

Yksityishenkilöiden laatiman valituksen mukaan valitus edustaa koko lähialueen kantaa. Koska muut alueen asukkaat tai loma-asukkaat eivät ole

jättäneet asiasta valitusta Vaasan hallinto-oikeuteen eikä valitusta ole allekirjoitettu muiden lähialueen asukkaiden toimesta, ei valitus voi edustaa muiden kuin valituksen laatineiden kantaa käsiteltävässä asiassa.

Akukon Oy:n Trapp-73 ry:n ampumaradan ympäristömeluselvityksen (2018) mukaan melun ohjearvo ylittyy kahdella vakituisella asuinrakennuksella ja yhdellä loma-asunnolla. BAT-oppaan mukaan yksi meluntorjuntatoimenpide on toiminta-aikojen rajoittaminen. Kyseinen toimenpide tehdään Trapp-73 ry:n ampumaradalla ennen varsinaisten meluntorjuntatoimenpiteiden valmistumista. Toiminnan jatkuminen rajoitetuin toiminta-ajoin mahdollistaa toiminnanharjoittajalle taloudellisen valmistautumisen torjuntatoimenpiteiden kustannuksiin ja siten nopeuttaa torjuntatoimenpiteiden valmistumista.

Valituksen laatineiden yksityisten henkilöiden kiinteistölle on Kymijoen länsihaarojen osayleiskaavaan merkitty asuinrakentamisen rakennuspaikka, ja osa kiinteistöstä on kaavassa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Maanmittauslaitoksen karttoihin kiinteistön rakennus on merkitty asuinrakennukseksi. Edellä mainittujen tietojen pohjalta melumallinnukseen on merkitty valittajien kiinteistö vakituiseksi asuinrakennukseksi. Selvityksessä alueesta käytetään nimitystä Struka. Selvityksen mukaan Strukan alueella ei vakituiselle asutukselle asetettu raja-arvo 65 dB ylity. Valittajan kiinteistöä ei voida pitää ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (53/1997) tarkoitettuna loma-asumiseen käytettävänä alueena eikä sille tule soveltaa loma-asunnoille asetettua raja-arvoa, sillä kaavaan kiinteistö on merkitty asuinrakentamisen rakentamispaikaksi. Toiminnanharjoittaja ei voi selvittää jokaisen kiinteistön käyttötarkoitusta. Valituksen laatineiden yksityisten henkilöiden kiinteistöllä ohjearvot eivät ylity eikä heidän takiaan torjuntatoimenpiteitä tarvitse tehdä tai toiminta-aikoja rajoittaa. Mikäli rakennukselle sovellettaisiin loma-asutukselle asetettua raja-arvoa, olisi ylitys meluselvityksen mukaan ainoastaan 2 dB, joka torjuntatoimenpiteillä torjutaan.

Ympäristömelun arvioinnissa pyritään selvittämään pitkän ajan keskimääräinen melutaso altistuvilla kohteilla riippumatta ympäristömelun lajista. Vaikka ampumaratamelun arviointisuure on L_{AImax} , sen perusteella ei ole tarkoitus arvioida pelkästään yksittäistä suurinta laukausäänen tasoa. Myöskään ohjearvoa ei ole asetettu yksittäiselle suurimmalle tapahtumalle. Melumallinnukset tuottavat suoraan pitkän ajan melutilannetta edustavan tuloksen, joka vastaa pitkän ajan kuluessa ja lainsäädännössä määritellyssä olosuhteessa tehtyjen monien eri melumittausten kokonaistulosta. Laskentamallin tuottama tulos vastaa äänen etenemistä suosivia sääolosuhteita, eli käytännössä heikkoa-kohtalaista myötätuulta melulähteestä altistuvia kohteita kohden. Toisin sanoen myötätuulta ampumaradalta joka suuntaan. Tällaista tilannetta ei käytännössä ole eikä siten voida mittauksin todentaa.

Valitusten mukaan vuoden 2016 jälkeen ampumaradan lähiympäristön maankäytön muutoksilla on ollut vaikutusta melun määrään. Trapp-73 ry:n ampumarataa koskeva meluselvitys on tehty vuonna 2018. Melumallinnuksessa on otettu huomioon ampumaradan ympäristön maasto-

olosuhteet. Mallinnuksessa ei ole otettu huomioon kasvillisuuden vaikutusta melun leviämiseen, jolloin ampumaradan ympäristössä tehdyillä metsähakkuilla ei ole vaikutusta esitettyyn melumalliin tai torjuntatoimenpiteisiin. Suomessa kasvillisuuden vaimennus ei yleensä ole kovin suuri, varsinkaan lehdettömään aikaan vuodesta. BAT-oppaassa kasvillisuuden on arvioitu vaikuttavan vaimentavasti 0–4 dB. Suomessa todennäköisyys lähialueen metsänhakkuulle on suuri. Edellä mainittujen syiden vuoksi kasvillisuuden mahdollista vaimennusvaikutusta ei oteta huomioon melumallinnuksessa. Kasvillisuuden ollessa tiheää ampumaradan ja altistuvien kohteiden välillä voi kesäaikaan kasvillisuuden vaimennus olla jopa 4 dB, jolloin Akukon Oy:n (2018) tekemän meluselvityksen mukaan kaikilla altistuvilla kohteilla ohjearvot alittuisivat ilman torjuntatoimia. Mallinnuksessa vesialueet on otettu huomioon ja ne on merkitty koviksi eli täysin heijastaviksi pinnoiksi.

Ampumaradan ympäristömeluselvitystä varten tehty mittaussarja on mitattu todentamaan aseiden melupäästöä eikä kyseistä mittaussarjaa ole mitattu ainoastaan Trapp-73 ry:n ampumaradan meluselvitystä varten vaan käytettäväksi yleisesti meluselvityksien lähtöarvoina. Laukauspäästöjen kasvaminen ei vaikuta lähtöarvona käytettävään melupäästöön. Lisäksi lupaa on haettu haulikkoradalle, jossa ei ammuta luotiaseilla eli luotien määrä ei lisäännä radalla.

Hakemusvaiheessa on pyritty melumittauksia koskevalla kritiikillä tuomaan ilmi mittausten epävarmuus verrattuna mallinnukseen. Koska yksittäisten mittausten välillä voi olla suurta vaihtelua sekä suuri sattumanvaraisuus päiväkohtaisissa yhteistuloksissa, eivät mittaukset tuo lisäarvoa jo tehdyille melumallinnukselle.

Meluntorjuntatoimenpiteet toteutetaan suunnitelman mukaisesti, jolloin altistuvia kohteita ei ole missään suunnassa ampumarataa. Suunnitellut torjuntatoimenpiteet on suunniteltu niin, että ääntä ei heijastu myöskään toisaalle. Tehtyjen torjuntatoimenpiteiden jälkeen luvassa asetetut raja-arvot melulle eivät ylity. Lupamääräys 7 koskee torjuntatoimenpiteiden aikataulua, jonka mukaan toimenpiteiden on oltava valmiit kolmen vuoden kuluttua luvan saatua lainvoiman. Lisäksi lupamääräyksen 7 mukaan rajatut toiminta-ajat ovat käytössä niin kauan kunnes meluntorjuntatoimenpiteet on saatu valmiiksi ja melumittauksin on varmistettu, että melun raja-arvot alittuvat lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Ampumaradan, lentopaikan ja valtatie aiheuttama melu on erityyppistä ja niiden arvioinnissa käytetään eri melusuureita. Ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvot on annettu AI-enimmäisäänitasona ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (53/1997) ja ampumaratojen aiheuttamaa melua arvioidaan käyttäen melusuureena AI-enimmäisäänitasoa. AI-enimmäisäänitasona esitettyinä ampumaratamelua ei voi suoraan yhdistää muiden melulähteiden melun kanssa. Tämän vuoksi Trapp-73 ry:n ampumaradan meluselvityksessä on tarkasteltu vain radan meluvaikutuksia AI-enimmäisäänitasona.

Ympäristölupahakemuksessa on kuitenkin tuotu ilmi hankkeen sijoittuminen suhteessa lentopaikkaan ja valtatiehen.

Luonnollisesti Pyhtää ry:n valituksessa on vedottu ampujien kulkureittiin ampumaradalle. Mikäli sisäministeriön asettama rajoitus kumoaa rasitteet ja tieoikeudet, tullaan asiasta laatimaan kirjallinen sopimus nykyisen suullisen sopimuksen lisäksi Redstone Aero Oy:n kanssa. Kyseinen asia ei liity ympäristönsuojelulain soveltamisalaan. Naapurikiinteistöjen omistajien Redstone Aero Oy:n ja Tornator Oyj:n kanssa on sopimusneuvottelut käynnissä maa-alueiden hallintaoikeuksista mahdollisen vuokrasopimuksen tai tarvittavan lisäalueen oston kautta.

Toisin kuin Luonnollisesti Pyhtää ry:n valituksessa on mainittu, lentokenttä sijaitsee ampumaradan pohjoispuolella ja lentokentän alueella tehtävä louhinta on päättynyt eikä siten aiheuta enää alueen ympäristöön melua.

██████████ ovat antaneet vastaselityksen, jossa he ovat toistaneet valituksessa esitetyt vaatimukset sekä muun ohella todenneet seuraavaa:

Muutoksenhakijat ovat loma-asunnon ostaessaan vuonna ████████ olleet tietoisia, että lähellä on ampumarata, mutta ampumaradan äänet eivät häirinneet oleskelun alkuvuosina. Muutos on tapahtunut, kun alueella suoritettiin metsän hakkuita vuoden 2011 tienoilla. Vuonna 2012 Vaasan hallinto-oikeudelle tekemässään valituksessa muutoksenhakijat ovat selvittäneet asiaa kyseisen ajankohdan osalta. Vuoden 2017 tienoilla metsää on hakattu lisää, koska alueelle rakennettiin lentokenttää.

Trapp-73 ry:n vastineessa on vedottu Suomen metsän vähäiseen äänieristyvytyteen. Lausunnossa on mainittu ristiriitaisesti, että äänen eristävyys voi olla jopa 4 dB:n luokkaa. Laukauksien äänet ovat kuitenkin muutoksenhakijoiden havaintojen perusteella moninkertaistuneet metsän hakkuiden seurauksena. Äänien desibelikorkeutta tietokonemallinuksella tehtävissä mittauksissa metsä eristävyystekijänä tulee ottaa vastoin Trapp-73 ry:n väittämää huomioon.

Toteutetussa mallinnuksessa ei ole otettu huomioon Strukan suurten kallioiden toimimista kaikupohjana. Kallioita ei ole myöskään mainittu Trapp-73 ry:n vastineessa. Strukan kalliot rajaavat koko ampumarataa reunustavan metsän alueen. Laajalle alueelle ulottuvat korkeat kalliot toimivat äänipohjana varsinkin, jos kallioiden ja ampumaradan välinen äänieriste eli metsä on nykyään lähes olematon. Kallioiden vaikutusta ei voi ohittaa äänen voimakkuutta mittaavissa tietokonemallinuksissa. Muutoksenhakijoiden kiinteistön ja kallioiden välissä ei ole muuta kuin peltojen muodostama avoin ilmatila vailla muuta kasvillisuutta. Kaikuääni siirtyy myös joen kuljettamana jälkiääninä ympäri aluetta.

Tuulen merkitystä äänen kulkeutumisessa ei voida kiistää. Vastatuulella äänet kuuluvat vähemmän häiritsevästi ja myötätuulella ne kuuluvat kovina. Trapp-73 ry on vedonnut siihen, että tuulista johtuvaa suurta vaihtelua

mittaustuloksiin ei voida ottaa huomioon melumallinnuksessa. Mikäli melun vaihteluvälit ovat suuret, desibelien mittaaminen pitäisi tehdä vaihteluvälit huomioon ottaen. Mittauksessa pitäisi myös ottaa huomioon, että vaihteluvälin korkein piikki voi toistua useammin kuin matalampi äänentaso johtuen tuulien suunnista.

Asiassa on väitetty, että muutoksenhakijoiden kiinteistöä ei voida pitää vapaa-ajanasuntona, koska kiinteistöä ei ole kaavoitukseen merkitty vapaa-ajanasunnoksi eikä kiinteistö sijaitse alueella, jota voisi pitää ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (53/1997) mukaisena loma-asumisalueena. Muutoksenhakijoiden talo on vapaa-ajan käytössä. Muutoksenhakijoiden tontin rajanaapurina on toinen vapaa-ajan käytössä oleva kiinteistö, jota ei mainita Trapp-73 ry:n lupahakemuksen kiinteistöselvitysosoituksessa.

Varojen keruu- ja toimenpiteiden toteuttamisajanjaksoksi myönnetty kolmen vuoden aikaraja on äänen tasoon nähden kohtuuttoman pitkä alueen ympäristölle, alueella eläville ja erityisesti vapaa-aikaansa viettäville asukkaille.

Luonnollisesti Pyhtää ry on antanut vastaselityksen, jossa se on toistanut valituksessa esitetyt vaatimukset sekä todennut muun ohella seuraavaa:

Päätihakkuut on tehty ampumaradan pohjoispuolelle, ei eteläpuolelle, kuten valituksessa on mainittu. Lentopaikka sijaitsee ampumaradan pohjoispuolella. Hakkuita tai päätihakkuita on tehty myös Strukan sekä Korsnäsin suuntaan vuoden 2016 jälkeen. Nämä hakkuut ovat merkittävästi lisänneet melun häiritsevyyttä mainittujen alueiden asukkaille.

Toiminnanharjoittaja ei ole hakemuksessaan tai sen liitteissä osoittanut, ettei pohjaveteen kohdistuvia riskejä ole. Suomen Luonnonsuojeluliiton Kymenlaakson piiri ry:n muistutuksessa on mainittu, että alueelle on kaivettu oja, joka johtaa pohjavesialueelle. Ottaen huomioon vuodesta 1975 jatkunut haulikkoratatoiminta, alueen maaperässä esiintyy raskasmetalleja muun muassa lyijyä, antimonia, arseenia, nikkeliä ja kuparia sekä PAH-yhdisteitä. Maaperää ei ole tutkittu. Maaperätutkimus on tehtävä. Mikäli todetaan raja-arvot ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia, maaperä on puhdistettava. Mikäli ympäristölupa myönnetään, tulisi maaperän puhdistus tehdä ennen toiminnan aloittamista ja toimintaa ei saa aloittaa ennen riittävien suojarakenteiden rakentamista. Lupaa aloittaa toiminta ei voida myöntää siten, että maaperän puhdistus tehtäisiin toiminnan loppuessa. Muutoksenhakija on viitannut korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiin 4.9.2015 taltionumero 2341 sekä 13.2.2020 vuosikirjanumero KHO:2020:14.

Valituksessa viitatus työterveyslaitoksen perustelumuistion tiedot perustuvat oletettavasti tieteelliseen tutkimukseen. Lyijy kumuloituu ravintoketjussa eikä sillä, onko kyseessä harrastustoiminta tai työperäinen toiminta ole tässä tapauksessa merkitystä. Haulikkoradoilla lyijy päätyy joka tapauksessa maaperään.

Maaperän haitta-aineselvittelyssä pyritään ensin selvittämään, mikä on maaperän luonnollinen haitta-aineen määrä eli niin sanottu 0-taso. Tämän jälkeen pyritään erilaisin menetelmin selvittämään, mikä on ulkoisen toiminnan aiheuttama haitta-ainemäärä.

Haulikkoradan alueella pohjavedessä on todettu pieniä määriä PAH-yhdisteitä. Ottaen huomioon PAH-yhdisteiden niukkaliukoisuus ja vähäinen kulkeutuminen ympäristössä sekä pohjavedessä, korostaa todettu PAH-yhdisteiden pienikin määrä tarvetta alueen maaperän tutkimiselle haitta-aineiden suhteen.

Haulikkoradan palstan pinta-ala on noin hehtaari. Ammuntaan liittyvät haitta-aineet leviävät oletettavasti laajemmalle alueelle kuin haulikkoradan palstalle. Asiassa on epäselvää, onko lupakäsittelyn yhteydessä naapurikiinteistön omistajaa kuultu ja miten on määrätty tai sovittu maaperän puhdistuksesta naapurikiinteistön alueella, mikäli se katsotaan aiheelliseksi.

Alueen ympäristössä on merkittäviä lintuvesiä. Natura- ja luonnonsuojelualueiden perustamisen jälkeen haulikkoradan ympäristöön on tehty merkittäviä maankäytön muutostöitä, jotka ovat muuttaneet laajalla alueella meluympäristöä muun muassa poistamalla luonnollisia melusteitä. Melu on merkittävästi lisääntynyt. Toiminnanharjoittajan tekemät melumallinnukset omalle kiinteistölleen eivät kuvaa alueen kokonaistilannetta melun määrän lisääntymisestä ja haittavaikutuksista. Asiassa ei ole uskottavaa, että edellä mainituilla toimenpiteillä ei olisi haitallisia vaikutuksia ympäristön eläimistöille ja että ne eivät häiritse luonnonsuojelullisia näkökohtia ja tarpeita.

Vattimeri-päätöksen (C-127/02) mukaan suunnitelmat tai hankkeet on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin, mikäli objektiivisten seikkojen perusteella ei ole poissuljettua, että ne vaikuttavat kyseiseen alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa. Kun kyse on arviointivelvollisuuden tarveharkinnasta, kynnys sen tekemiseen on matala ja sen tekemättä jättämiseen on suhtauduttava tiukasti. Muussa tapauksessa mahdollisia vaikutuksia on mahdoton arvioida.

Asiassa ei ole tiedossa, onko toiminnanharjoittaja toimittanut lupamääräyksen 7 edellyttämät suunnitelmat Kotkan ympäristökeskukselle. Ympäristölupaa ei tule myöntää ennen kuin tarvittavat toimenpiteet melunhallinnan, maaperän puhdistuksen ja pintavesien hallinnan suhteen on tehty. Asiassa on epäselvää myös, onko Kotkan ympäristökeskus ilmoittanut haulikkoradan lähialueen asukkaille ja vapaa-ajan asukkaille ympäristöluvan kuulutuksesta ennen lupakäsittelyä muuten kuin internetsivuilla ja paikallisissa lehdissä. Ulkopaikkakuntalaiset vapaa-ajan asukkaat eivät välttämättä seuraa edellä mainittuja tiedotusvälineitä.

Trapp-73 ry:n väite, jonka mukaan valitusta ei voi käsitellä muiden kuin valituksen allekirjoittaneiden osalta on osittain väärä. Osa lähialueen kiinteistönomistajista on Luonnollisesti Pyhtää ry:n jäseniä.

Kotkan ympäristölautakunta on hyväksynyt yhdistyksen ehdottamat toiminta-ajat sellaisenaan lupamääräyksissä 2 ja 3. Toiminta-ajat ovat liian laajat. Mikäli meluntorjuntatoimenpiteitä halutaan tehdä rajaamalla toiminta-aikoja, ne pitää tehdä vähintäänkin BAT-oppaan ohjeistuksen mukaisesti. Mikäli Trapp-73 ry:lle myönnetään ympäristölupa, lupamääräyksiin 3 ja 4 pitää asettaa selkeästi suppeammat toiminta-ajat.

Huolimatta siitä, että lentomelu, ampumaradan aiheuttama melu ja liikenteen aiheuttama melu ovat erityyppisiä ja arvioinneissa käytetään eri suureita, kokonaismelu ratkaisee koetun melun aiheuttaman häiriön määrän. Hyvällä maankäytön suunnittelulla ja kaavoituksella, voidaan erilaisia toimintoja yhdistellä siten, että melun aiheuttama häiriö jäisi mahdollisimman vähäiseksi erilaisille kohteille. Haulikkorata vanhana toimintona keskellä metsää ei aiheuttanut merkittävää meluongelmaa ennen maankäytön muutoksia radan ympäristössä, merkittäviä avohakkuuta, kallioiden louhintaa, joka on muuttanut maastoa alavaksi, ja kallioalueiden kasvillisuuden poistamista.

Redstone Aero Oy on hakenut ja sisäministeriö on myöntänyt lentopaikan kiinteistölle liikkumiskieltoalueen, jonka seurauksena alueen muille kiinteistölle kulku on lailla kielletty. Kyseinen asia kuuluu nyt kyseessä olevaan ympäristölupaan.

Hakemuksessa toiminnanharjoittaja on arvioinut, että toiminnasta aiheutuvien haitallisten aineiden riskitaso on perustasoa. Trapp-73 ry:n ampumarataa ei voida pitää riskitasoltaan perustason ampumaratana. Kyseessä on pohjavesialueella oleva haulikkorata, jonka toiminta on alkanut vuonna 1975 ja maaperässä on arviolta ainakin 72 tonnia lyijyä, pienempiä määriä muun muassa arseenia ja antimonia sekä PAH-yhdisteitä. Ympäristöluvan mukaisesti laukausten määrää voidaan lisätä 120 000 laukaukseen vuodessa, kun se on tähän asti ilmoituksen mukaan ollut 50 000–80 000 laukausta vuodessa. Maaperätutkimuksia ei ole tehty haulikkoradan palstan alueelle eikä haulien ja savikiekkojen kantama-alueella naapurikiinteistölle. Suomen ympäristö 4/2014 oppaan mukaan Trapp-73 ry:n haulikkorata on haitta-aineiden riskitasoluokitukseltaan vähintään 2a tai 3.

Vaikka ratoja ei lisätä, laukausten määrä lisääntyy selkeästi uudessa luvassa, jolloin maaperään ja pohjaveteen kohdistuva haitta-aineiden määrä lisääntyy. Maaperän puhdistaminen vasta mahdollisen toiminnan lopettamisen jälkeen ei ole hyväksyttävää.

Ympäristöluvassa ei ole otettu huomioon haulikkoradan ympäristössä tapahtuneita muutoksia. Toimintojen ja toimenpiteiden yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu luonnonsuojelun ja pohjavesien kannalta. Haulikkoradan ympäristöluvan harkinnassa olisi tullut ottaa huomioon muuttunut tilanne eikä arvioida ympäristölupaa vuoden 1975 tai 2014 tilanteen mukaan.

Ympäristöluvassa ole otettu huomioon Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen, Kymenlaakson liiton tai Suomen luonnonsuojeluliiton Kymenlaakson piirin lausuntoja erityisesti pohjaveden suojelun tai melun kannalta.

Merkinnät

Hallinto-oikeus on 10.2.2021 antamallaan välipäätöksellä numero 21/0011/3 kieltänyt Kotkan ympäristölautakunnan päätöksen täytäntöönpanon ja määrännyt toiminnan keskeytettäväksi. Määräys on voimassa siihen saakka, kunnes pääasiaa koskeva valitus on lainvoimaisesti ratkaistu tai kunnes asiasta toisin määrätään.

Hallinto-oikeudella on asiaa ratkaistessaan ollut käytettävissään Pyhtään kunnan sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 18.12.2012 § 182, Vaasan hallinto-oikeuden päätös 30.12.2014 numero 14/0375/2 ja korkeimman hallinto-oikeuden päätös 11.3.2016 taltionumero 853 sekä päätösten perusteena olleet asiakirjat.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa Kotkan kaupungin ympäristölautakunnan päätöksen ja hylkää Trapp-73 ry:n lupahakemuksen.

Perustelut

Sovellettuja oikeusohjeita

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan:

- 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
- 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
- 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
- 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
- 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (*maaperän pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä

siten, että:

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 20 §:n 1 kohdan mukaan pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että menetellään toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (*varovaisuus- ja huolellisuusperiaate*).

Ympäristönsuojelulain 39 §:n (256/2017) 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Saman pykälän 4 momentin mukaan tarkempia säännöksiä hakemuksen sisällöstä ja sen sähköisestä tekemisestä sekä hakemukseen liitettävistä lupaharkinnan kannalta tarpeellisista selvityksistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) terveyshaittaa;
- 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
- 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta;
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;
- 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset:

- 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista;

- 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä;
- 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä;
- 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa;
- 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista;
- 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Ympäristönsuojelulain 54 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa voidaan määrätä, että toiminnanharjoittajan on tehtävä erityinen selvitys toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen tai sen vaaran selvittämiseksi, jos lupaharkintaa varten ei ole voitu toimittaa yksityiskohtaisia tietoja päästöistä, jätteistä tai toiminnan vaikutuksista.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014, ympäristönsuojeluasetus) 3 §:n 1 momentin mukaan lupahakemuksen tulee sisältää muun muassa tiedot toiminnan päästöjen laadusta ja määrästä veteen, ilmaan ja maaperään sekä tiedot toiminnan aiheuttamasta melusta. Lupahakemuksessa on oltava myös arvio toiminnan vaikutuksista ympäristöön.

Saman pykälän 2 momentin mukaan lupahakemuksen tulee lisäksi sisältää, jos se on toiminnan luonne ja vaikutukset huomioon ottaen päätösharkinnan kannalta tarpeellista, muun muassa yksilöidyt tiedot toiminnan päästölähteistä

ja niiden päästöistä sekä melutasosta, selvitys päästöjen vähentämistä ja puhdistamista koskevista toimista, selvitys maaperän ja pohjaveden suojelemista koskevista toimista ja pilaantumisriskin perusteella tehtävä arvio maaperän ja pohjaveden tarkkailutarpeesta ja mahdollisen määrääjoin toteutettavan tarkkailun aikavälistä sekä tiedot toiminnan seurannasta ja tarkkailusta, ympäristöön kohdistuvien päästöjen ja niiden vaikutusten tarkkailusta sekä käytettävistä mittausmenetelmistä ja -laitteista, laskentamenetelmistä ja niiden laadunvarmistuksesta.

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997)

Mainitun päätöksen 2 §:n 1 momentin mukaan ampumaradan aiheuttamien meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää A-painotettuna enimmäistasona impulssiaikavakiolla (L_{AImax}) määritettynä seuraavia arvoja: asumiseen käytettävät alueet 65 dB, --- loma-asumiseen käytettävät alueet 60 dB ja luonnonsuojelualueet 60 dB.

Mainitun päätöksen 3 §:n mukaan ohjearvoja sovellettaessa on otettava huomioon ampumaratatoiminnan luonne, kuten ampuma-ajat, laukausmäärät ja ampumalajit, sekä 2 §:ssä tarkoitetun alueen todellinen tai suunniteltu käyttö ja merkitys.

Asiassa saatu selvitys

Hakemus koskee haulikkorataa, joka sijaitsee Pyhtään kunnassa Korsnäsissä toiminnanharjoittajan omistamalla kiinteistöllä Karvalampi 624-404-53-14. Kyseessä on olemassa oleva ampumaratatoiminta, jolle Pyhtään kunta on myöntänyt sijoituspaikkaluvan vuonna 1975. Toiminnalla ei ole lainvoimaista ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Toiminnanharjoittajan nyt esittämän lupahakemuksen mukaan ampumarata sijaitsee metsätalousvaltaisella alueella. Radan pääasiallisessa ampumasuunnassa länsiluoteessa maasto on melko alavaa, ja alueella ei ole luonnollisia melusteitä. Alue sijaitsee Korkiaharjun harjumuodostuman länsipuolella. Maaperä rata-alueella koostuu Geologian tutkimuskeskuksen tietojen mukaan hiekasta. Rata-alueen länsipuolella maaperä on kalliomaata, turvetta ja moreenia. Maanpinta viettää rata-alueelta pohjoiseen, josta maanpinta kallistuu länteen kohti Kymijokea. Rata-alueen itäpuolella on maa-aineksen ottoalue. Radan pohjoispuolella on Pyhtään yleisilmalukenttä. Valitusten perusteella ampumaradan ympäristössä on tehty useita metsänhakkuita. Ampumarata sijaitsee lupahakemuksen vireille tulon jälkeen 15.6.2020 hyväksytyssä Kymenlaakson maakuntakaavassa 2040 alueella, johon kohdistuu merkinnät tärkeä pohjavesialue (pv) ja Pyhtään matkailun ja virkistysten kehittämisen kohdealue (mv).

Lähimmät melulle altistuvat vakituisen asutuksen kohteet sijaitsevat hakemuksen mukaan noin 1,2–1,6 kilometrin etäisyydellä länsiluoteessa lähes suoraan ampumasuunnassa sekä noin 1,1–1,5 kilometrin etäisyydellä radasta etelään eli ampumasuuntaan nähden takaviistossa. Muutoksenhakijoiden

kiinteistö sijaitsee karttatarkastelun perusteella noin [REDACTED] etäisyydellä ampumaradasta [REDACTED].

Ampumarata-alue sijaitsee Korkiaharjun I-luokan pohjavesialueella ja Korkiaharjun pohjaveden muodostumisalueen vieressä. Hakemuksen mukaan alue, jonne valtaosa hauleista leviää, on puolittain pohjavesialuerajauksen ulkopuolella. Rata-alueelle on asennettu kaksi pohjaveden havaintoputkea Hp15/13 (vesipinta +25,05) ja Hp16/13 (vesipinta +23,98). Pohjavesipinnan ja maanpinnan välinen etäisyys olemassa olevien pohjavesiputkien kohdalla on 2,7–3,4 metriä. Maa-aines on koko pohjavesialuemuodostuman pintaosissa hyvin vettä johtavaa soraa ja hiekkaa, jonka alapuolella on tiivistä ja paikoin lohkaista hiekkamoreenia. Pohjavesialueella sijaitsee Kymen Vesi Oy:n Korkeaharjun vedenottamo. Vedenottamo on vuonna 2005 jäänyt varavedenottamoksi. Vedenottamolla on vesilain mukainen suoja-alue. Ampumarata sijaitsee reilun kahden kilometrin etäisyydellä Korkeaharjun varavedenottamon alapuolella. Päätöksen mukaan pohjavesi rata-alueella virtaa pohjoiseen.

Alueella on arvioitu muodostuvan vain vähän pintavesiä. Hakemukseen liitetyn ympäristön suojaustarveselvityksen (Vahanen Environment Oy 2.7.2018) mukaan rata-alueen pintavedet virtaavat rata-alueen ojaa pitkin pohjoiseen päätyen Hevossuolle, josta vedet virtaavat oja pitkin edelleen länteen päätyen Kymijokeen. Kymijoki ja Suomenlahti ovat lähimmät vesistöt. Rata-alueen valuma-alueen koko on noin kolme hehtaaria ja Kymijokeen purkavan ojan valuma-alue noin 1,0 km².

Ampumarata-alueesta noin 1–3 kilometrin etäisyydelle sijoittuvat Natura 2000 -verkostoon liitetyt Santaniemenselän-Tyyslahden Natura-alue (FI0416007, lintudirektiivin mukainen SPA-alue) sekä Kymijoen Natura-alue (FI0401001, luontodirektiivin mukainen SAC-alue), joiden suojeluperusteina on useita lintudirektiivin liitteen I lintulajeja sekä alueilla säännöllisesti tavattavia muuttolintulajeja. Santaniemenselän rantaan ja Strukan uomaan rajoittuu myös Metso-ohjelmaan kuuluva suojelualue. Natura-alueiden suojelutavoitteiden saavuttamiseksi alueelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma (Enviro 2015). Edelleen hakemuksessa on esitetty, että ampumaradalta kantautuvat äänet eivät hoito- ja käyttösuunnitelman mukaan näytä vaikuttavan merkittävästi vesialueen linnustoon, eikä ampumaradan käyttöä ole Natura-alueen suojelutavoitteiden vuoksi tarpeen rajoittaa.

Trapp-73 ry:n radalla harrastettavia haulikkoammuntalajeja ovat automaattitrap, kansallinen trap, metsästystrap sekä compak-sporting. Vuosittainen laukausmäärä on hakemuksen mukaan ollut noin 50 000–80 000 laukausta vuodessa. Lupaa on haettu 120 000 laukaukselle vuodessa. Haulikkoradan toimintaan kuuluu harjoitusammuntaa, kilpailujen järjestämistä, ampumakouluja ja maksullista palvelutoimintaa muille kuin seuran jäsenille. Ampumarata on käytössä ympäri vuoden. Valtaosa käytöstä ajoittuu kuitenkin kevät- ja kesäkaudelle. Ampumarata-alueelle saavutaan Kirkko- ja Korsnäsintien kautta.

Toiminnan aiheuttamaa melua on mallinnettu lupahakemusta varten (Akukon Oy 11.1.2018). Mallinnuksessa ampumaratamelun laskentaan on käytetty yleiseen malliin pohjautuvaa yhteispohjoismaista ampumaratamelun laskentamallia. Laskentaa varten alueesta ja sen ympäristöstä on laadittu kolmiulotteinen akustinen maastomalli, joka on laadittu Maanmittauslaitoksen avoimen maastotietokannan ja laserleikkausaineiston avulla. Vedenpinta on asetettu akustisesti kovaksi pinnaksi. Rakennusten käyttötarkoitusluokitus on mallinnuksessa ollut Maanmittauslaitoksen maastotietokannan mukainen. Haulikon melupäästötietona on laskennassa käytetty vuoden 2016 loppupuolella työryhmän Parri-Pääkkönen-Markula tekemän mittaussarjan perusteella määritettyä keskimääräistä haulikon melupäästöä 24 gramman patruunalla. Ampumaratamelun mallilaskenta on tehty käyttäen ohjearvosuuretta A_{I} -painotettu enimmäisäänitaso L_{AImax} . Mallinnuksen mukaan Trapp-73 ry:n ampumaradan melu ylittää ampumaratamelun ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (53/1997) ohjearvon 65 dB ampumasuunnassa Lönngårdin lähimmillä asuinrakennuksilla sekä ohjearvon 60 dB lähimmällä loma-asumiseen osoitetulla tilalla. Mallinnuksen mukaan 65 dB:n meluvyöhykkeellä on kaksi asuinrakennukseksi luokiteltua rakennusta ja yksi vapaa-ajan asunnoksi luokiteltu rakennus. Edelleen 60 dB:n meluvyöhykkeellä sijaitsee kaksi vapaa-ajan asunnoksi luokiteltua rakennusta. Ampumaratamelu ylittää mallinnuksen perusteella luonnonsuojelualueiden ohjearvon 60 dB osalla etelän ja lounaan suunnalla sijaitsevasta luonnonsuojelualueesta.

Hakija on hakemuksessa esittänyt ryhtyvänsä meluntorjuntarakenteiden toteuttamiseen ympäristöluvan saatua lainvoiman. Ennen meluntorjuntarakenteiden valmistumista radan meluvaikutusta vähennetään käyttöaikoja rajoittamalla. Lupahakemuksessa on esitetty kaksi meluntorjuntakeinoja, joiden toteuttamisen jälkeen melualueelle ei jää altistuvia kohteita. Vaihtoehdossa 1 rakennetaan taustavalli 40 jalan merikonteista harjakorkeuteen +36 metriä maanpinnan yläpuolella. Lisäksi rakennetaan seinäke 2,5 metriä ampumakatoksen vasemman reunan vasemmalta puolelta. Ulottuvuus on ampumasektorin rajalta katoksen takareunan tasalle noin 12 metriä. Seinäkkeen korkeus on +3 metriä ampumatasoon nähden. Vaihtoehdossa 2 taustavalli rakennetaan maavallina, jonka harjakorkeus on +35 metriä maanpinnan yläpuolella. Vallin tyven etäisyys heitinhautaan on noin 77 metriä. Lisäksi rakennetaan vastaava seinäke kuin ensimmäisessä vaihtoehdossa. Meluntorjuntavaihtoehtojen vaikutuksesta ampumamelun leviämiseen on esitetty mallinnukset (Akukon Oy 30.5.2018).

Hakemuksen mukaan maaperän raskasmetallipäästöjen osalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteiden mukainen toimi on seurata pinta- ja/tai pohjavesien laatua. Haitta-aineiden määrä ratarakenteissa arvioidaan pääsääntöisesti laukaussäätien perusteella. Perustason tutkimuksissa ei katsota välttämättömäksi tutkia maaperän haitta-ainepitoisuuksia ampumaradan eri osa-alueilla varsinkaan kohteissa, joissa tullaan joka tapauksessa poistamaan haitta-ainepitoisia ratarakenteita meluvallin rakentamiseksi.

Ampumaratatoiminnan merkittävimmät haitta-aineet ovat raskasmetallit. Haulit sisältävät lähinnä lyijyä, antimonia ja arseenia. Hakemuksen mukaan ampumaratatoiminnasta ei yleensä aiheudu välittömiä tai lyhyen aikavälin ympäristövaikutuksia, vaan raskasmetallien kulkeutuminen ympäristöön on olematonta tai hidasta, tuhansien tai kymmenien tuhansien vuosien aikana tapahtuvaa, jolloin vaikutukset ovat hallittavissa tarkkailemalla niitä.

Hakemuksen mukaan haulit lentävät ampumasektorissa maksimissaan noin 200–250 metrin etäisyydelle. Maastonmuodot, puusto ja tuuliolosuhteet vaikuttavat haulien leviämiseen ja todellisen haulien levinneisyysalueen on arvioitu olevan laskennallista aluetta pienempi. Haulikkoradoille kertyy myös savikiekkojen palasia. Kiekoissa esiintyvien PAH-yhdisteiden heikon liukoisuuden ja kulkeutuvuuden vuoksi kiekkomurskalla ei ole hakijan mukaan merkittäviä vaikutuksia ympäristöön, ympäristön roskaantumista lukuun ottamatta.

Pyhtään ampumaradan pohjaveden havaintoputkista Hp15/13 ja Hp16/13 vuonna 2014 otettujen näytteiden tulokset alittivat talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset sekä pohjaveden ympäristölaatunormit kaikkien tutkittujen aineiden osalta. Rata-alueen laskuojasta otetussa vesinäytteessä lyijypitoisuus ylitti ympäristön suojaustarveselvityksen mukaan vertailuarvon. Ojasedimentistä ei ole otettu näytteitä.

Hakija on esittänyt, että meluntorjuntarakenteiden rakentamisen yhteydessä kuoritaan haitta-ainepitoiset ratarakenteet, jolloin radalla oleva raskasmetallikokonaiskuorma pienenee merkittävästi. Tarvittaessa samassa yhteydessä voidaan suunnitella mahdolliset vedenjohtamisjärjestelmät. Meluntorjuntatoimenpiteiden valmistumisen jälkeen haulien leviämisaalue pienenee ja jatkossa kuormitus on paremmin hallittavissa.

Trapp-73 ry:n Pyhtään haulikkoradasta lupaharkintaa varten toteutetussa ympäristön suojaustarveselvityksessä (Vahänen Environment Oy 2.7.2018) on kuvattu ampumaratojen parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) koskevan ohjeen (Suomen ympäristö 4/2014) mukainen ympäristön suojaustarve. Rata-alueelle on laadittu myös pinta- ja pohjaveden tarkkailuohjelma (Vahänen Environment Oy 3.7.2018), jota noudatetaan ennen meluntorjuntarakenteiden valmistumista. Pintavesitarkkailu on tarkkailuohjelmassa esitetty tehtäväksi joko käyttämällä passiivikeräintä, joka kerää vedestä tutkittavia yhdisteitä usean viikon ajan, tai ottamalla näytteet esimerkiksi kerran kuukaudessa sulan veden aikana. Pohjaveden laatua on esitetty tarkkailtavaksi ampumaradan viereen asennetuista havaintoputkista HP15/13 ja HP16/13. Pinta- ja pohjavesinäytteet on esitetty tarkkailuohjelmassa otettavaksi kolmen vuoden välein, ja harvemmin mikäli tulokset ovat tasalaatuisia ja alittavat vertailuarvot. Tarkempi tarkkailusuunnitelma on esitetty laadittavaksi meluntorjuntarakenteiden suunnittelun yhteydessä.

Oikeudellinen arviointi

Menettely ympäristölautakunnassa

Luonnollisesti Pyhtää ry on vedonnut asiassa hakemuskuulutuksessa esitetyn yleisötilaisuuden peruuntumiseen. Yhdistyksen mukaan asiassa on epäselvää myös, onko naapurikiinteistön omistajaa kuultu ja ovatko lähialueen asukkaat saaneet tiedon hakemuskuulutuksesta.

Hallinto-oikeus toteaa, että ympäristönsuojelulain lupahakemusmenettelystä annetut säännökset eivät edellytä kuulemistilaisuuden järjestämistä eikä tilaisuuden peruuntuminen ole estänyt lupahakemuksen käsittelyn jatkamista. Ympäristölautakunta on tiedottanut lupahakemuksesta ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaisesti toiminnan vaikutusalueella ja lähettänyt kuulutuksen erikseen postitse tiedoksi 60 dB:n melualueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajille. Asiassa ei siten ole tullut esille seikkoja, joiden perusteella ympäristölautakunnan lupamenettelyssä olisi katsottava tapahtuneen valituksessa esitettyjä menettelyvirheitä.

Pääasialtkaisu

Asiassa on hallinto-oikeudelle tehdyissä valituksissa esitettyjen seikkojen johdosta arvioitava, onko Kotkan kaupungin ympäristölautakunnan antama päätös lainmukainen. Valituksissa on vaadittu päätöksen kumoamista ja muuttamista.

Esitettyjä vaatimuksia on perusteltu muun ohella meluselvitysten puutteellisuuteen, melusta aiheutuviin haittoihin, maaperän, pinta- ja pohjaveden pilaantumiseen sekä suojelualueiden häiriintymiseen liittyvillä seikoilla. Asiassa on siten hallinto-oikeudessa arvioitavana Trapp-73 ry:n ampumaratatoiminnan luvan myöntämisen edellytykset ja toimintaa rajaavat lupamääräykset toiminnan aiheuttaman melun sekä pohjavesien, pintavesien ja maaperän pilaantumisriskin kannalta. Ampumaradalla ei ole lainvoimaista ympäristönsuojelulain mukaista lupaa. Ympäristönsuojelulain kannalta kysymys on ensimmäisestä ympäristöluvasta ja ympäristölupaharkinnassa toimintaa arvioidaan uuden haulikkoradan sijoittamisena alueelle.

Siltä osin kuin yksityisten henkilöiden valituksessa on esitetty, että valitus edustaa koko lähialuetta, hallinto-oikeus toteaa, että valitus voidaan tutkia hallinto-oikeudessa vain allekirjoittaneiden tekemänä.

Melu

Trapp-73 ry:n haulikkoradan melumallinnuksen tulosten (Akukon Oy 11.1.2018) mukaan ampumaratatoiminnasta aiheutuva melutaso ylittää ilman hakemuksessa esitettyjä meluntorjuntarakenteita ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (53/1997) mukaisen 65 dB:n melutason asuinkäyttöön tarkoitettujen asuinrakennusten piha-alueella sekä 60 dB:n melutason vapaa-ajan rakennuksen piha-alueella. Asiassa on esitetty eriäviä käsityksiä muutoksenhakijoina olevien yksityisten

henkilöiden asuinkiinteistön luonteesta. Heidän asuinrakennuksensa piha-alueella melutaso on suunnilleen tasolla 62 dB. Hallinto-oikeudelle toimitetuista asiakirjoista ei yksiselitteisesti ilmene ympäröivän alueen kaavoitustilanne ja kaavoituksen tiedot asutuksen luonteesta. Edellä todetusti on kuitenkin ilmeistä, että melutason ohjearvot ylittyvät usealla kiinteistöllä ampumaradan ampumasuunnassa.

Luonnonsuojelualueiden ohjearvo 60 dB ylittyy etelän ja lounaan suunnalla sijaitsevalla luonnonsuojelualueella. Hakemuksessa esitettyjä meluntorjuntavaihtoehtoja koskevassa mallinnuksessa (Akukon Oy 30.5.2018) melun suojaustoimenpiteillä pääosin alitetaan ohjearvot häiriintyvissä kohteissa. Pienellä osalla luonnonsuojelualuetta melun ohjearvo edelleen ylittyy.

Valtioneuvoston päätöksen 53/1997 mukaiset melutason ohjearvot eivät ole ympäristölupamenettelyssä oikeudellisesti sitovia. Ohjearvot osoittavat kuitenkin sen tason, jolla ympäristön viihtyisyys yleisesti ottaen voidaan turvata. Ohjearvon alittava melutaso ei kuitenkaan aina ole hyväksyttävissä, eikä toisaalta ohjearvon ylittyminen aina osoita melutasoa, josta aiheutuisi kohtuutonta viihtyisyyden alentumista tai terveyshaittaa. Vaikka melu ei ylittäisikään melun ohjearvoja, voidaan se silti kokea häiritseväksi. Erityisesti haulikkoammunnasta aiheutuva impulssimainen melu voidaan sen luonteesta johtuen kokea erityisen häiritseväksi. Melun häiritsevyyteen vaikuttavat olennaisesti myös laukausmäärät, jotka nyt kysymyksessä olevan toiminnan osalta lisääntyvät olennaisesti. Ohjearvot eivät myöskään ota huomioon eri ammunta-aikojen häiritsevyyttä ympäristön kannalta.

Tehdyissä meluselvityksissä on mallinnettu melua AI-enimmäisäänitasona (L_{AImax}), joten saatua lukuun ei lisätä impulssimaisuuskorjausta. AI-enimmäisäänitaso ei ota huomioon laukausmääriä kuten keskiäänitaso (L_{Aeq}) ja myös kevyiden aseiden osalta laukausmäärien lisääntyminen lisää häiritsevyyttä. Tehdyt meluselvitykset eivät siten täysin kuvaa ampumaratatoiminnasta ja sen lisääntymisestä aiheutuvan melun vaikutusta alueella. Myös arvio muiden alueella sijaitsevien melulähteiden mahdollisesta vaikutuksesta alueen melurasitukseen puuttuu hakemuksesta.

Ampumaradan melun suojauksia ei valituksenalaisen päätöksen mukaan ole tarkoitus toteuttaa ennen laajennetun toiminnan aloittamista. Ennen meluntorjuntatoimenpiteiden valmistumista melua on suunniteltu vähennettäväksi radan käyttöaikoja rajoittamalla. Hakija ryhtyy hakemuksen mukaan meluntorjuntarakenteiden toteuttamiseen ympäristöluvan saatua lainvoiman.

Hakemuksessa esitetyillä meluntorjunnan vaihtoehdoilla voidaan vähentää ampumaratatoiminnan meluhaittoja rata-alueen ympäristössä. Suunnitelma alueella suoritettavista melunhallinnan toimenpiteistä olisi kuitenkin tullut olla käytettävissä jo lupaharkinnassa, eikä suunnitelman toimittamista voida lupamääräyksen 7 tarkoittamalla tavalla siirtää luvan hakijan myöhemmin esitettäväksi. Meluntorjuntarakenteiden toteuttamista ei ole myöskään voinut

jättää tehtäväksi useita vuosia lupapäätöksen salliman toiminnan aloittamisen jälkeen, erityisesti kun otetaan huomioon, että valituksenalaisella lupapäätöksellä on sallittu huomattavasti suurempi vuosittainen laukausmäärä aikaisempaan toimintaan verrattuna ja kun mahdollisia melun yhteisvaikutuksia ei ole hakemusasiakirjoissa tarkasteltu. Toiminta-aikojen rajoittamista lupamääräyksen 2 mukaisesti ei voida näissä olosuhteissa pitää riittävänä toimenpiteenä meluntorjunnan kannalta.

Kun otetaan huomioon edellä mainittu sekä se, että melurasituksen kohtuuttomuutta laajentuvan toiminnan kannalta ei ole hakemuksessa melusta esitetyn selvityksen perusteella voitu riittävän luotettavasti arvioida, asiassa ei voida varmistua siitä, ettei toiminnasta aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa kohtuutonta rasitusta häiriintyvissä kohteissa tai merkittävää ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentymistä.

Pinta- ja pohjavedet sekä maaperä

Trapp-73 ry:n ampumarata-alue sijaitsee osittain Korkiaharjun I-luokan pohjavesialueella ja Korkiaharjun pohjaveden muodostumisalueen vieressä. Radan toiminta on haulikkoammuntaa, jossa käytetään lyijyhauleja. Asiassa saadun selvityksen perusteella noin puolet hauleista kertyy pohjavesialueen ulkopuolelle. Pohjaveden muodostumisalueelle ei kerry hauleja. Ampumaradan sijaintipaikan voidaan katsoa olevan kyseiseen toimintaan lähtökohtaisesti huonosti soveltuva.

Toiminta alueella on jatkunut pitkään ja alueen maaperään on vuosikymmenien aikana todennäköisesti kertynyt huomattava määrä epäorgaanisia aineita, kuten haulien sisältämiä metalleja sekä haulikkolajeissa käytettävien savikiekkojen sisältämiä PAH-yhdisteitä. Rata-alue ja sen ympäristö on helposti vettä ja haitta-aineita läpäisevää hiekkaa. Rata-alueelle ja sen ympäristöön kertyvästä kiekko- ja haulijätteestä voi liueta ja huuhtoutua maaperään ja pohjaveteen PAH-yhdisteitä ja metalleja.

Alueella ei ole tehty säännöllistä maaperän ja pohjaveden tarkkailua, eikä ampumarata-alueella ole rakenteellista pohjaveden suojausta. Lupahakemuksessa ei ole esitetty teknisiä toimenpiteitä pohjaveden ja maaperän suojaamiseksi. Maaperän pilaantuneisuutta ei ole selvitetty näyttein ampumarata-alueelta, eikä haulien putoamisalueelta siitä huolimatta, että ammunta on jatkunut alueella lähes 50 vuotta. Haulien vaikutuksesta maaperän haitta-ainepitoisuuksiin muun muassa lyijyn, arseenin ja antimoinin osalta tai kyseisten haitta-aineiden liukoisuudesta ei näin ollen ole lupahakemuksessa esitetty tietoa, eikä näytteisiin perustuvaa arviota pitkäaikaisesta riskistä pohjavesille. Toiminnanharjoittajan asentamat pohjaveden havaintoputket sijaitsevat haulien putoamisalueen ulkopuolella ja myös arvioiden asiakirjoissa olevaa tietoa pohjaveden virtaussuunnasta, ei otettujen näytteiden voida katsoa parhaalla mahdollisella tavalla kuvaavan toiminnan aiheuttamaa kuormitusta pohjavedelle.

Ympäristönsuojelulain 17 §:ssä tarkoitettu pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton ja pitää sisällään myös vaaran aiheuttamisen kiellon. Maaperän ja

pohjaveden pilaantumisen vaaran poistaminen edellyttää erityisen varovaisuuden noudattamista ampumaratatoiminnassa. Alueella pitkään jatkunut ammunta ja maastoon ammunasta kertynyt jäte sekä raskasmetallit aiheuttavat jo nykyisessä tilanteessa riskin pohjaveden pilaantumislle, eikä pitoisuuksia tule enää toiminnalla lisätä. Haulikkoammunnan jatkaminen I-luokan pohjavesialueella edellyttää, että pohjaveden pilaantumisen vaara poistetaan tehokkailla puhdistus- ja suojatoimenpiteillä. Ympäristöluvassa on lähtökohtaisesti määrättävä pohjaveden suojaustoimista, joiden tulee olla myös toteutettuna ennen toiminnan aloittamista.

Asia on aikaisemmalla hallinto-oikeuden päätöksellä palautettu ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi toiminnanharjoittajan puutteellisen hakemuksen vuoksi, eikä toiminnanharjoittaja ole täydentämässään lupahakemuksessa esittänyt palautuspäätöksessä edellytetyjä selvityksiä, joiden perusteella voitaisiin luotettavasti arvioida toiminnan vaikutuksia maaperään ja pohjaveteen. Ampumaradan sijainti Korkiaharjun I-luokan pohjavesialueella ja sen muodostumisalueen vieressä sekä alueella jo pitkään jatkunut ammunta huomioon ottaen, ampumaradan toiminta aiheuttaa riskin pohjavesialueen pohjaveden laadulle. Toimintaa ei hakemuksessa ja lupamääräyksissä esitetyn mukaisena voida toteuttaa siten, että pohjaveden pilaantumisen vaaraa ei olisi. Koska toimintaa, josta saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain 17 §:ssä tarkoitettua pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa, ei voida sallia, ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset edellytykset luvan myöntämiselle puuttuvat.

Edellä todetun perusteella, ei lupahakemusta ole syytä palauttaa lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi, vaan ympäristölautakunnan päätös on kumottava ja Trapp-73 ry:n hakemus on hylättävä.

Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että valituksenalaisen lupapäätöksen tultua tällä päätöksellä kumotuksi, kumoutuu myös toiminnalle myönnetty oikeus aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksen tiedoksiantaminen

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppanilleen. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan

kohtuulliseksi (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom. ja 68 §).

Päätöksestä ilmoittaminen

Pyhtään kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **25.2.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Kirsi Stark ja Tanja Fagerhed sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen.

Esittelijä Maiju Sulin

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Osoite: [REDACTED]

Luonnollisesti Pyhtää ry

Jäljennös maksutta

Trapp-73 ry

Kotkan kaupungin ympäristölautakunta

Pyhtään kunnan tekniikkalautakunta

Liikenne- ja viestintävirasto

Kymenlaakson liitto

Pyhtään kunta

Kotkan kaupungin ympäristöterveyden palvelualue

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvaratEtelä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus,

Tuomioistuimen yhteystiedotVaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>